

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za izozemstvo 60 Din — Posamezna številka 1 Din. —
V vsakem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Hujskači na delu.

V bratskem objemu.

Slovenski svobodomiselnici so bili zadnje čase med seboj do konca skregani. Samostojni kmetje in samostojni gospodje so se med seboj obdelavali in drug drugemu predbacivali, kdo je kriv njihovih političnih porazov. Eni so vsega dolžili nesrečnega Zerjava, drugi so se znašali nad ubogim Puceljem. Sami so se že bali, da bo vse slovensko svobodomiselnstvo napravilo v teh prepirih žalosten konec. Zadnji čas pa mislijo, da jim je vendar zasijala zarja rešitve. SLS je stopila v vlado, da reši narod in državo pogina in da popravi strašne pogoje, ki so jih napravile prejšnje vlade, v katerih je sedel ubogi Pucelj in katerih glavni zaščitnik je bil nesrečni Zerjav. »Sedaj smo pa na konju, sta vzkliknila moža in si zavihala rokave. »Kar se bo sedaj zgodilo, vsega bodo krivi klerikalci.« Slovenski svet je moral to pesem poslušati že mnogo let. Če je liberalnega meščana ožulil čovelj, kdo je bil kriv? Gotovo klerikalizem. Če je liberalnemu kmetu pobila toča, kdo je bil kriv? Saj vemo, farovška gospoda. Danes pa so še prav posebno vsi liberalni listi od »Kmetijskega lista« in »Domovine« do »Slov. Naroda« in jutranje molitve svobodomiselnega meščana, ki ji pravimo »Jutro«, soglasno edini v tem, da so vsega krivi, da so bili in bodo, klerikalci in Slovenska ljudska stranka. Pri tem seveda nič ne moti teh poštenjakovičev, če se je treba na tudi na celo zlagati. Pripravljeni so svoje lastne grehe naprtiti drugim, da bi sami izgledali kakor nedolžna jagnjeta.

Saj vemo: »duhovniške plače«.

Da, da, duhovniške plače, to morajo priti prve na vrsto. Kakšen liberallec pa bi bil tisti, ki bi na »farško bisago« pozabil v teh časih, ko ima SLS štiri ministre! In res, ne »Jutro« ne »Kmetijski list« ne njuni zvesti verniki svobodne misli niso izgrošili te rešilne bilke. Kmetstvo in uradniško vprašanje bo po njih željah rešeno, če bodo vedno premišljevali to globoko resnico liberalnega katekizma!

»Kmetijski list« se je v tej stvari že dvakrat sijajno nalagal. V 35. številki govori, da

plačuje Korošec razen plač katehetom še mastne nagrade. Katehetje na Slovenskem z veseljem odstopijo vse tiste mastne nagrade, ki so jih razen pošteno zasluženi plač dobili, če more to mesarsko debelo laž kdo dokazati. Pa kaj jim je do resnice! V številki dne 21. septembra poje zopet isto pesem. Govori o povečanih plačah duhovnikom. Vsak človek na Slovenskem dobro ve, kako je danes plačana naša duhovščina. 12 dinarjev na dan, to je plača, ki jo žrtvuje država največ slovenskemu duhovniku. Mnogi niti tega ne dobe. Pa se zaletavajo bogataši, ki se zbirajo okrog »Kmetijskega lista« in drugih liberalnih listov, še v te beraške plače. Zraven pa morajo lagati, drugače ti hincevi niso zdravi. Niti vinarja ni dr. Korošec doslej priboljšal slovenski duhovščini. Odkrito povemo, da se bo tudi to moralo zgoditi, ker je vsakdo vreden svojega plačila, in da se niti naši ministri niti naše ljudstvo takrat ne bo ustrašilo psovovanja ne kmetske ne mestne gospode. Doslej pa se ni zvišal še niti en vinar nobenemu slovenskemu duhovniku. Kdor čuti v srcu še količkaj pošteno, mora s studom odložiti list, ki tako laže samo z namenom, da bi ljudstvo nahujskal proti stranki, ki hoče napraviti red.

Kdo je vesel davčnega vijaka.

Kmet in obrtnik oba čutita, kako strašno je Slovenija obremenjena z davki. Zlasti dohodninski davek in nekatera določila o taksah tirajo našega kmeta v obup. Vsakemu je dobro znano, kako so se naši pozanci pri sestavi sedanjega proračuna borili za zmanjšanje teh strašnih davčnih bremen. Bili so takrat v manjšini in liberalno časopisje se nam je takrat rogalo, češ, saj nič ne zmorete. Proračun in z njim davčno breme je bil sprejet. Pred dvema mesecema se je po dolgih borbah posrečilo vreči kruto Pašić-Pribičevićovo vlado. Toda proračun te padle vlade velja do 1. aprila 1925. Davkov tedaj, ki so sprejeti, sedanja vlada ne more kratkomalo odpraviti. Liberalci pa si pri tem manejo roke. Nobena stvar jih bolj ne veseli, kakor solze in trpljenje našega ljudstva radi davčne postavodaje, ker mislijo, da jim bo sedaj zorela pšenica. Zato v svojih listih hujskajo in lažejo na vse pretege, češ zakaj SLS ne odpravi davkov, ki so jih oni (t. j. liberalci) vpeljali. Hi-

navci! Lumparijo napraviti je lahko, popraviti jo, to je težje.

Zadnjikrat poskušajo svojo moč.

Povdarjamo še enkrat: nobenega novega davka in nobenega davčnega predpisa ni izdala sedanja vlada, in vse, kar se danes vrši, se vrši na podlagi zakonov, ki so bili sklenjeni pod prejšnjo vlado. Mnogi uradniki, ki so navijali davčni vijak do skrajnosti in brez vsakega razumevanja potreb našega ljudstva, vedo, da jim bije zadnja ura. Preden odidejo v nezaslužen pokoj ali pa kam v Vojvodino, da tudi tam doli iztirjajo davke, ki že po pet let niso bili plačani, hočejo pokazati še svojo svojo moč. Vse davčne predpise stare vlade so izvikli na dan, da v nekaterih krajih do skrajnosti razburjajo ljudstvo. Še več! Iztirjavajo predvsem naše somišljenike, liberalne bogataše puščajo v miru! Tudi predpisovali so osebno dohodnino v večji meri našim kot svojim pristašem. In zakaj? Četudi so Slovenci, nikdar niso čutili s svojim narodom. Prej so plazili na trebih pred Nemci, sedaj pred Belgradom. To je izrodek slovenskega naroda. Še zadnje trenutke pred svojim odhodom hočejo škodovati s svojim delom svojemu narodu in stranki, ki ga zastopa. Toda SLS in z nje sedanja vlada bo skušala v okviru zakona te strašne krivice popraviti. Vsega ne bo

Da sem kot rožica, lilija,
da vedno se smejem vesela,
to je zasluga najboljšega,
slovečega mila —

„Gazela“

mogoče doseči sedaj, pride pa novo proračunsko leto in od takrat naprej se bo skušalo davke izravnati in pošteno razdeliti, uradništvo pa, ki ne bo z ljudstvom, tudi živelo ne bo od ljudskega kruha. Napake stare vlade pa bo nova popravila, ne da bi vprašala za to kakega liberalca.

Ali še veste zgodbo o kuluku?

Ni še pol leta, kar je kuluk umrl. Koliko razburjenja je napravila ta pošast. Pa kdo je napravil to razburjenje? Nekaj Pašičeva vlada, ki ga je hotela vpeljati, še vroče krvi pa je povzročilo hujskanje liberalnih agitatorjev, ki so hoteli iz tega kovati svoj poseben dobiček. Vpili so, da je tega kriva SLS in bili so prepričani, da je bo radi njih kričanja konec. Kuluk je zapal večno spanje, Pašič-Pribičevićeva vlada je sramotno poginila, Slovenska ljudska stranka pa je kljub vsem hujskarijam ostala trdna in močna. — Tudi danes bodo vsa hujskanja odletela ob vztrajnosti in odločnosti naših somišljenikov, ki vidijo, da je rešitev slovenskega naroda, če se krepko oklepa misli, katere širi naša stranka. S prezirom vseh liberalnih zabavljanj in z zaupanjem na uspeh vztrajnega dela naših poslancev in ministrov pridemo gotovo do lepših časov. Liberalci in njih bevskanje pa bo minilo kakor ranjki kuluk.

Delo vlade.

23. septembra. Notranji minister Nastas Petrovič se je vrnil iz Zagreba, kjer je poročal, da je dosegel z Radičem popoln sporazum glede vstopa Hrvatov v vlado. Povdaril je, da se je s tem storil odločilni korak, da se doseže sporazum med vsemi tremi plemeni v državi, kar bo prineslo ogromno gospodarsko korist vsem slojem. Med radikali in liberalci vlada radi tega strašna pobitost, ker vedo, da se z brzimi koraki bliža glavni napad na roparski centralizem, ki so ga uvedli radikali, liberalci in slovenski samostojneži. Slovenske milijarde, ki so jih prodali liberalci in samostojneži radikalnim poročam, bodo šele po zlomu centralizma rešene in mogle ostajati v Sloveniji.

V finančnem odboru so obravnavali zakon o dokladah vpokojencem, katerim prejšnja vlada ni pustila ne živeti ne umreti.

Poljedelski minister dr. Kulovec je odredil, da se v vsej državi otvori več živinozdravniških šol, v katerih bi se mogli kmetijski mladeniči izvežbati za živinozdravniške pomočnike zlasti pri pomoči v sili. Tako je sedaj ugodeno tej stari želji naših kmetovalcev.

Prosvetni minister dr. Korošec je razveljavil odredbo prejšnje vlade, da naj profesorji in učenci vstopajo v sokolska društva, prepoveduje se jim pa pristop v druge telovadne organizacije. S tem je hotel Pribičević uničiti Oria ter pomagati brezverskemu in surovemu Sokolu na noge.

24. septembra. Poljedelski minister dr. Kulovec zahteva kredit za 50 milijonov dinarjev za nove kmetijske šole, ki so potrebne v državi.

25. septembra. Finančni odbor je nadaljeval sejo in sicer o povečanju kredita prometnemu ministru Sušniku za 140 milijonov dinarjev za popravo 12.000 vagonov, ki stoje in razpadajo po progah že več let (mišlimo na naravnost obupen pogled na postajo v Dravljah in to že 6 let). Minister Sušnik je razložil, kako je delala prejšnja vlada. Dala je popravljati vagono v zasebne tovarne še enkrat dražje kot bi to storile državne tovarne. Če bi se tako delalo kot dosedaj, bi stala poprava 400 milijonov dinarjev. Sestavila pa se je komisija, ki naj prisili privatne tovarne na zmernejše cene (kdo je prej dobival podkupnino od tovarov, da so cene tako navile?) obenem pa se morajo državne delavnice opremiti z zato potrebnim materialom. Dalje je minister izjavil, da je prejšnja vlada pustila 500 milijonov dinarjev dolga samo v njegovem ministristvu in se vsak dan oglašajo upniki. Radikalna večina v odboru je zavrgla Sušnikovo predlog in tako bi vagoni naprej razpadali, če ne bi bilo upanja, da bo razpadla in kratkem radikalna večina v finančnem odboru.

Dovoljeno je bilo dalje en in pol milijona dinarjev za bolnice v Sloveniji.

V ministrskem svetu se je končno veljavno pretresel invalidski zakon.

26. septembra. Dr. Kulovec je odpoštoval na otvoritev poljedelske razstave v Skoplju.

Minister Sušnik je odredil, da se otvorijo po celi državi prometne šole za izvežbanje dobrih železničarjev.

27. septembra. Poljedelski minister dr. Kulovec je izjavil napram nekemu hrvatskemu časopisu, da je delo v kmetijskem ministristvu zelo težavno, ker je prejšnja vlada silno zanemarila delo za kmetijstvo in da je zapustila celo množico nerešenih vprašanj. Da se dobi točna jasnost o potrebah kmetijskega stanu, bo skliceval v prihodnje več sestankov v raznih delih države. Posebno pozornost bo posvečal zadružništvu, kateremu se mora preskrbeti cenen kredit. V ta namen je že stopil v zvezo s čekovnim uradom.

Davčni vijak.

Radi silnega pritiska, ki ga zadnje tedne izvajajo davčni uradi na naše ljudstvo in tako poskušajo naši stranki škodovati, je v soboto dne 27. sept. šla k finančnemu delegatu Šavniku znova deputacija SLS: gg. poslanci Kremžar, Stanovnik, Škulj in prof. Jarc ter stavbenik Ogrin. Povedali so delegaciji najkrivičnejše slučaje in zahtevali takoj odpomoči. Delegat Šavnik je delegaciji obljubil, da stori potrebne korake. — Če jih ne bo storil, se bo centralizem, ki so ga liberalci ustvarili, na njem in njegovih uradnikih kruto maščeval.

Sestanek poslancev SLS.

Poslanec Brodar je dne 29. t. m. sklical sestanek onih poslancev, ki v prvi vrsti zastopajo kmetijske koristi, da obravnavajo najbolj pereča kmetijska vprašanja. Storili so zelo važne in dalekosežne sklepe

zlasti glede davčnega predpisovanja (osebno glede osebne dohodnine), ki se je po zaslugi prejšnje vlade in nekaterih davčnih uradnikov, ki hočejo s čim večjim pritiskom ustvariti nerazpoloženje proti vladi in pa obremenjevati ljudstvo, silno poostriilo. Napravil se je enoten načrt za nastop proti takim uradnikom, ki bi davčni vijak tako navijali. — Dalje se je obravnavalo o spremembi taksnega zakona (prepisi posestev), ki prizadeva velike krivice ljudstvu, o cestnih dokladah, ki jih ima po zakonu vrniti država cestnim odborom, o spremembi vojaškega zakona v smislu kmetijskih potreb, glede soseskih skladov za vzdrževanje soseskih javnih naprav (Belokranjska) in o več nujnih gospodarskih zadevah. Sestanek je trajal dve uri.

Somišljenikom!

Dognali smo, da je davčno uradništvo postopalo v mnogih slučajih ne samo kruto, ampak tudi pristransko. Naše pristoše so nalašč pritisnili, nasprotnike pa, ki so navadno bogataši v primeri z našim kmetom, pa neprimerno manj obdavčili. Tudi odlog plačila so mnogi nasprotniki dobili za dalje časa kakor naši. — Presimo, da se slučaji neenakega obdavčenja naših in nasprotnih pri enakih razmerah sporoči tajništvu SLS, da vidimo točno, kateri uradniki so zrelji — za Macedonijo.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lasno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela «UNION». — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavne delniške družbe hotela «Union» v Ljubljani. — Vrhutega je niena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah. 5881

Poročni prstani

14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublč

vedno v zalogi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova 1
Šelenburgova 7

Kupim suhe GOBE

po NAJVIŠJI ceni in vsako množino. — Ponudbe z navedbo cene z vzorcem na
IVAN SEVER — VELENJE

Novo laško brinje

dobite zopet pri FRAN POGACNIK, Ljubljana,
Dunajska cesta štev. 36.

Novi ruski car brez dežele. Bivši veliki knez Ciril Romanov, ki nemirno tava po svetu in z mnogimi drugimi ruskimi velikaši zastoj pričakuje konca sovjetskega režima, se je te dni slovesno proglasil za »carja cele Rusije«. Seveda novi »car«, ki nima ne dežele in ne vojske, sovjetski Rusiji ne bo nevaren, pač pa bo njegove maloštevilne pristaše sovjetska vlada vsled pustolovstev slavohlepne carista še bolj preganjala.

Mednarodni kongres proti trgovini s dekleti in prostituciji se je vršil pretekli teden v Gradcu. Kongresa so se udeležili tudi zastopniki naše države. Vsi udeležniki raznih narodov in držav so sklenili z vsemi sredstvi poostril boj proti nenravnosti, ki se je po vsem svetu zlasti po vojni razpasala.

Vstop Nemčije v društvo narodov. Nemška vlada se je odločila, da tudi Nemčija vstopi v društvo narodov, ki šteje že 54 držav. Vendar so ob tej priliki nastale velike težkoče, ker Nemčija ne mara prosi za vstop in se podvreči vsem pogojem, ki so obvezni za vse člane, ampak hoče ona postaviti pogoje, pod katerimi bi bila pripravljena vstopiti v društvo. Seveda bo tako postopanje Nemčije zlasti pri Francozih našlelo na velik odpor. Upati pa je, da ta nasprotnost ne bodo nepremestljiva in, da bo tudi Nemčiji dana možnost sodelovanja v tej važni organizaciji, katere glavni namen je vse spore med državami brez orožja poravnati in tako vsemu svetu zagotoviti mir.

V Italiji je razmerje med vladajočimi fašisti in opozicijo čimdalje bolj napeto. Mussolini se sicer priljubljuje posameznim opozicijskim strankam in jih skuša pridobiti na svojo stran, a mu nihče več ne zupa. Medtem ko vodja Mussolini potuje po deželi in oznanja mir, red in zakonitost, pa njegovi fašisti napadajo uredništva opozicijskih listov, vdirajo v društvene domove in razbijajo inventar. S posebnim srdom so se vrgli v boj proti katoliškimi izobraževalnim krožkom. V Benetkah so razdeljali dve mladeniški društvi, v Tolinju in Napoliju so vdrli v sedeže društev. Toda čim hujša nasilja počenja fašisti, tem večji je odpor proti njim. Pretekli teden so se sestali v Vidmu zastopniki opozicijskih strank furlanske dežele. Ustanovili so »deželni odbor združenih opozicij« in sklenili, da vse udeležene stranke prične skupen boj proti fašizmu.

Grožnje macedonskih revolucionarjev. Macedonski revolucionarji so objavili, da so njihovega vodjo Todora Aleksandrova ubili Srbi in so sklenili, da morajo za glavo Todora Aleksandrova pasti glave vodilnih naših državnikov v Beogradu. Baje so določili ljudi, ki naj izvršijo atentate.

V Franciji je v Avignonu nastala silna nevihta in je napravila na javnih napravah in privatnih poslopih veliko škodo.

Na Kitajskem je izbruhnila državljanska vojska. Republikanska vlada v Pekingu, glavnem mestu Kitajske je brez moči

in je zgolj orodje v rokah najmočnejšega generala, ki vladajo v posameznih provincah. Ti generali (tokuni) se sedaj bijejo med seboj za oblast.

Velike povodnji v Švici. Reka Maggia v Švici je silno narasla. Odtrgala je mnogo zemlje in zasula 20 hiš. Utonilo je nad 15 ljudi.

V Leningradu (Petrogradu) je Neva razstrgala bregove in poplavlila skoro vse mesto.

Politične razmere na Slovaškem.

Že zadnjič smo poročali o velikih pripravah slovaškega naroda za proslavitev 60 letnega jubileja svojega političnega voditelja p. Andreja Hlinka. To nam daje povod, da seznanimo svoje čitatelje nekoliko поблиže s slovaškimi političnimi razmerami, ki so v marsičem zelo podobne našim slovenskim razmeram.

Z veliko radostjo in navdušenjem, kakor more to samo zaslužjen narod, so Slovaki sprejeli dan svobode 28. oktobra 1918. Kakor da je vstalo vse od mrtvih, tako so se na Slovaškem razveselili novega svobodnega življenja. Dobro slovaško ljudstvo, katerega so kulturno, gospodarsko, socialno in politično zatirali Mažari, je videlo v nastanku češkoslovaške države izpolnjenje svojih želja po svobodi in samostojnosti. Ker so bile češkoslovaške legije prostovoljcev še v inozemstvu, Slovaško pa je bilo treba očistiti Mažarov je podobno kot naš general Maister organiziral mladi in agilni urednik Jan Michalko »I. polk slovaške svobode«, katerega so sestavljali slovaški prostovoljci. Z njim je zavzel vso severno Slovaško. Kolikšno veselje je vladalo na Slovaškem vsled osvobojenja priča takozvana Martinska deklaracija, katero je podal Slovaški narodni svet 31. oktobra 1918, s katero so se Slovaki izrekli za zedinjenje s Čehi v češkoslovaško državo. Sprva je bilo razmerje med Čehi in Slovaki najprisrčnejše, toda kmalu so se pojavili znaki češke vladohlepne politike. Čehi niso samo zasedli uradov izključno s svojimi ljudmi, marveč so z netaktnostjo užalili verska čustva ljudstva, kar je rodilo odpor. Čehi so tudi preveč podcenjevali Slovake; obnašali so se bolj bahato kot svojčas Mažari. Pod takimi okolnostmi se je začelo na Slovaškem razvijati novo politično življenje. Stvorila sta se dva tabora: v enem so se zbrali avtonomisti, ki so zagovarjali slovaško narodno samostojnost, v drugem pa centralisti, ki so se postavili na stališče češkoslovaškega narodnega edinstva. S centralističnim programom je bila ustanovljena »Slovaška narodna in kmetska stranka«, katero vodita dr. Hodža in dr. Šrobar. Zadnji je postal v praški vladi prvi minister za Slovaško. V marcu leta 1919 so se od te stranke odcepili evangeličani, ki so si osnovali »Slovaško narodno stranko« z avtonomističnim protičeškim programom. Voditelji te stranke so advokat dr. E. Stodola, evangel. škof Jur. Janoška in advokat dr. Bazovsky. L. 1922. se je dr. Hodžova stranka združila s češko agrarno stranko Švehlovo. Dr. Hodža je postal 1. podpredsednik združene

agrarne stranke in minister za poljedelstvo. (Dr. Hodža se je udeležil zadnjič slovenskega kongresa agrarne mladine v Ljubljani.) Casopisje te stranke na Slovaškem je popolnoma v čeških rokah. V Bratislavi izhajata dva dnevnika agrarne stranke »Slovensky Dennik« in »Slovenska Politika«, ki jih izdajajo »Českomoravska tiskarska podjetja« — torej češki kapital. — »Slovenski Dennik« je najbolj goreči zagovornik in razširjevalec centralizma. Agrarna stranka ima v parlamentu 11 slovaških poslancev. Druga centralistična stranka je češkoslovaška socialno demokratska stranka, katero vodita na Slovaškem dr. Dürer in dr. Marković; v parlamentu ima 23 slovaških poslancev. Tretja centralistična stranka so češkoslovaški narodni socialisti z 1 slovaškim mandatom. Iz odpadnikov Narodne stranke je l. 1923. osnoval dr. Ivanko »Češkoslovaško narodno demokratsko stranko« (Kramař), ki je tudi centralistična. Značilno je, da imajo vse te stranke, ki si podobno kot pri nas rade privedljejo pridevek »državotvorne«, Čeha za svoje glavne tajnike.

Drugi tabor tvorijo avtonomisti. Najmočnejša avtonomistična stranka je »Slovaška ljudska stranka«, katero vodita pater Hlinka in dr. Tuka, bivši vseučiliški profesor. Pri zadnjih volitvah je dobila ta stranka samo 12 poslancev, toda pri občinskih volitvah leta 1923. meseca septembra je dobila že 70 odstotkov vseh slovaških glasov. Glasilo stranke je »Slovak« (v Bratislavi), katerega urejujejo mladi slovaški uredniki kot n. pr.: Koza Matejov, Sidor, Straka in dr. Hlinka je danes voditelj slovaškega naroda. On je spreten politik, odlični govornik, kateremu je uspelo, da je popolnoma razbil na Slovaškem centralistični češkoslovaški tabor. Proti Pragi vodi Hlinka ostro in brezprestanu opozicijo. Posrečilo se mu je tudi, da je pridobil za avtonomistično misel tudi slovaške evangeličane, zlasti največjega slovaškega pesnika Martina Razusa. Hlinka ima za seboj tudi vso slovaško emigracijo (izseljenstvo) v Ameriki, ki ni ravno maloštevilna. — Druga avtonomistična stranka je že omenjena »Slovaška narodna stranka«, katero vodita Razus, dr. Stodola ter drugi. To je stranka mlajše slovaške inteligence. Avtonomistični program zagovarja dalje »Slovaška neodvisna socialistična stranka«, ki pa ima zelo neznan število pristašev na Slovaškem. V zadnjem času zagovarjajo čisto avtonomistično misel tudi komunisti.

Danes bijejo slovaški avtonomisti s centralistično usmerjenimi strankami ljut boj. Glavno geslo avtonomistov je: pravo slovaškega jezika in okrepitev srščanske kulture napram češkemu liberalizmu. Da pomiri avtonomiste, je praška vlada razdelila Slovaško na okrožja (županije); s tem nadomestkom pa Slovaki niso zadovoljni. Slovaška ljudska stranka se je v preteklem letu obrnila na inozemsko javnost, češ da jo je češka javnost nalagala, ker je napravila Slovake za Čehoslovake, kar pa oni niso. Gre za dva naroda in ne za en narod. Po prihodnjih volitvah bo vsa Slovaška v avtonomističnem taboru, to je danes že čisto gotovo. (Po »Obzoru«, štev. 200 iz leta 1924.)

NOVICAR

d Kmetje! Koledar naše Kmetске zveze je izšel! Ne kupujte drugih žepnih kmetških koledarjev. Vsak naš somišljenik mora imeti našega! Cena kakor lansko leto 10 Din. Naroča se na naslov: Tajništvo Kmetске zveze, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Vprašajte po koledarju pri naših predsednikih in tajnikih Kmetških zvez.

d Zveza bivših vojakov svetovne vojne. Dne 31. avgusta izvoljeni odbor se je v svoji seji dne 1. septembra konstituiral tako: predsednik M. Colarič, I. podpredsednik Jernej Hafner, II. podpredsednik Ign. Mihevc, tajnik Fr. Bonač, namestnik Matičič, blagajnik R. Wagner, namestnik invalid Strle, odborniki: Juvan, Paulin, Rado Sturm. Ta odbor je prevzel od sklicateljev sestanka 31. avgusta na Brezjah, ki so od prebitka darovali 1000 Din vojnim slepcem, 1000 Din pa Udruženju invalidov, nalogo izvršiti sklepe zborovalcev na Brezjah. Poslal je ministrskemu svetu in narodni skupščini sledeči poziv: 31. avgusta 1924 se je zbralo nad 5000 bivših vojakov iz cele Slovenije na Brezjah (okraj Radovljica). Na tem zboru je bil soglasno sprejet tudi sledeči poziv: Državno vodstvo, kraljevo vlado in narodno skupščino slovesno pozivljamo, naj kar najbolj pospešita resničnim potrebam tovarišev invalidov ter njihovih svojcev ustrezajoč zakon in pravično izvajanje tega zakona. Enako naj tudi poskrbita za dostojno oskrbo vseh vojnih grobov in pokopališč brez razlike v celi državi potom vojaške in civilne uprave v sporazumu s prebivalstvom in duhovščino. — Podpisani odbor, 31. avgusta od zborovalcev na Brezjah v to poverjen, sporoča ta poziv kr. vladi in narodni skupščini v trdnem zaupanju, da bo vsaj deseto leto, odkar so padle prve žrtve v svetovni vojni, državno vodstvo storilo, kar smo dolžni žrtvam vojne. — Pripravljala pravila za Zvezo bivših vojakov svetovne vojne in dostojno spominsko ploščo za svetišče na Brezjah. Skušal bo vse storiti, da se pravično poskrbi za tovariše invalide, za ubožne svojce padlih tovarišev, da vsaka župnija ali občina postavi vsaj skromen spomenik (ploščo) padlim rojakom, da se zbera kmalu zadostna sredstva za skupen velik spomenik vsem padlim slovenskim vojakom v središču Slovenije in se dostojno urede vsa vojna pokopališča v Sloveniji. V dosego teh namenov prosi vse rojake, da se odzovejo z obilnimi darovi na naslov: Prosvetna zveza (za Zvezo bivših vojakov) Ljubljana, Miklošičeva c. 7 ali na upravo enega izmed slovenskih dnevnikov. Pozivljamo vse organizacije, naj poskrbe za dostojno okrasitev vojnih grobov že za letošnje Verne duše in za osnovanje krajevnega odbora za spomenik padlim vojakom v vsaki župniji! — Odbor Zveze bivših vojakov iz svetovne vojne.

d Najuspešnejša pot. Minister Sušnik je tožil Pribičevićev list »Reč« radi obrekovanja, ki jih je ponatisnilo tudi »Jutro«.

Gre za neke laži o nabavi železniških tračnic. Te laži so razširili uradniki, ki jih je Sušnik pognal iz ministrstva.

d Korit ni več. Hrvatski liberalni Pribičevićevi časopisi drug za drugim poginjajo. Denarica iz državnih kas je zmanjkala.

d Velik ropot proti ministru dr. Kulovcu so vzdignili liberalni časopisi, ker neče uveljaviti nove carinske tarife, radi katere da zelo trpi naša industrija. To je res. Res pa je tudi, da so to novo carinsko tarifo sestavile same banke brez sodelovanja kmetov in združništva. Sestavljena pa je carinska tarifa tako, da bi banke ogromno zaslužile, kmetje pa bi svoje potreščine morali plačevati še veliko dražje kot danes. Tako bi se samo manufakturno blago podražilo za 20—30 odstotkov, enako poljedelski stroji. Zato pa g. minister nekoliko štrajka, da se naredi nova pravičnejša carinska tarifa. Če pa bi g. minister liberalcem ustregel, bi si njihove banke zadovoljno roke mele, liberalni časopisi pa bi kričali: dr. Kulovec je draginjo naredil, kmetje, križajte ga!

d Bo šel. Zloglasni orožniški polkovnik Hurkijević, ki je bil pokoren sluga dr. Žerjava in vihtil bič nad slovenskimi orožniki, bo šel. Dobro! Polagoma pridejo vsi na vrsto, ki so mislili, da bodo z razbojniško Orjuno strahovali naše ljudstvo. Sli bodo tudi tisti davčni uradniki, ki so najbolj pritiskali naše ljudi. Sli bodo v Vojvodino, kjer bodo svoje zmoglosti zelo hvalevredno mogli razviti. Zakaj Vojvodina, kakor znano, do sedaj le malo davka plačuje.

d Pozor na cigane. V zadnjem času so se zopet pojavili v raznih krajih na Kranjskem predrzni cigani in ciganke, ki se potikajo po deželi in uganjajo razne sleparije. Ciganke igrajo s kartami in prerokujejo praznovernim ženicam in dekletom srečo in bogastvo, cigani pa motijo ženske in moške z igro na citre in vijoline. Po igri poberejo mile darove za igro in prerokovanje, ko pa odidejo, opazijo lahkoverni domačini da jim manjka razno blago, obleka, živila in denar, kar so si vzeli podjetni cigani sami. Takrat pa je že prepozno, ker cigani ne znajo lahkoverežev samo ociganiti, marveč znajo ukradeno blago tudi dobro skriti, tako da sta ciganska sreča in zabava večkrat prav občutno dragi.

d Zbirka prispevkov za Šmarnogorske zvonove se pričenja z rožnovenskim mesecem oktobrom. Preberite natančno današnji oklic in ne zavržite priložene položnice! Vsak najmanjši dar vam bo obilo poplačala Šmarnogorska kraljica sv. Rožnega venca!

d Nasvet davkoplačevalcem. V zadnjem času se je v časopisih mnogo pisalo o davkih, med drugim smo tudi čitali mnenje, da ne bo mogoče popraviti vse pomote in krivice, ki so se zgodile pri odmeri dohodnine l. 1923., ker se, odkar so odpravljeni plačilni nalogi, prelahko zgodi, da davkoplačevalec ne vloži pravočasno priziva. V pomirjenju davkoplačevalcev lahko objavimo, da

se tega nikakor ni bati, ker prizivni rok glede dohodnine za leto 1923. sploh še ni začel teči v nobenem primeru, kar hočemo v naslednjem dokazati. Po členu 204 fin. zakona za leto 1924-25 morajo predpisni izkazi v vsaki občini biti razgrnjeni skoz dobo 14 dni, a od zadnjega dneva razgrnitve naprej teče potem 15 dnevni prizivni rok. Letos pa je delegacija ministrstva financ vsem davčnim oblastvom naročila, da morajo razgrnitev predpisnih seznamov pri občinah opustiti in izkaze razgrniti samo v uradnih prostorih davčnih oblastev in davčnih uradov. Ta odredba je seveda protizakonita, ker nasprotuje jasnemu besedilu gori navedenega člena finančnega zakona za leto 1924-25. Radi tega prizivni rok še ni začel teči v nobenem primeru, in vsak priziv, kadarkoli vložen, se mora smatrati kot pravočasen. Davkoplačevalci, ki bi jim torej davčna oblastva proti vsakemu pričakovanju priziv zavrnila vsled prekoračenja prizivnega roka, naj takoj vložijo nadaljni priziv proti dotični odločbi pri onem davčnem oblastvu, katero je odločbo izdalo. V pritožbi naj se zahteva, da se že vloženemu prizivu proti dohodnini za leto 1923 prizna pravočasnost.

d Davčni vijak v Sloveniji je bil od leta do leta hujski. Tako je Ljubljana l. 1922. plačala okroglo 31 milijonov osebnodohodninskega davka, l. 1923. pa že okroglo 53 milijonov. Koliko pa znesejo še drugi davki? Kakor pa smo ugotovili, je slovenska demokracija skrbela za to, da se je vijak pri odmeri davkov začel še hujske navijati. Po ukrepih, ki so jih napravili radi tega pri finančnem ministru poslanci Jugoslovanskega kluba, je odšla tudi k finančnemu delegatu g. dr. Šavniku deputacija SLS glede davčnih olajšav. G. delegat je z velikim razumevanjem vzel predloge deputacije na znanje.

d Sveto leto. Osrednji rimski pripravljalni odbor poroča, da bo italijanska železniška uprava vožnjo znatno znižala, tako za skupino kakor za posameznike. Zato odbor opozarja, naj se mu kolikor mogoče pravočasno naznani, koliko bo ljudi in kdaj mislijo priti, da izbere pripravi čas in poskrbi za stanovanje. Za mesec april, maj in september so vsa razpoložljiva stanovanja že oddana in odbor za te mesece ne sprejema nobenih prijav več. Kdor pride torej v teh mesecih v Rim, si mora sam poiskati prenočišče, prav tako, če pridejo velike skupine. Kdor se je že prijavil in se z odborom dogovoril, ne more dogovora nič več preklicati, ker se mora odbor ozirati na druge romarske vlake. Dosedaj se je prijavilo že nad milijon romarjev; ker računajo s štirimi milijoni, jih zelo skrbi, kam bodo spravili vso to ogromno množico.

d Svojo odvetniško pisarno je otvoril v Ljubljani na Miklošičevi cesti v hiši Vzajemne posojilnice gospod dr. Ivan Stanovnik.

NAŠIM ROBBINAM priporočamo našo domačo Kolinsko cikorkijo, izvrstni pridelek za kavo.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluže
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

d Visoko odlikovanje. Delavnega predsednika pripravljalnega odbora V. katoliškega shoda vseuč. profesorja dr. Matija Slaviča je Sv. oče imenoval za hišnega prelata. Iskreno čestitamo!

d »Vrtca« in »Angelčka«, naših najstarejših mladinskih listov, sta izšli 9.—10. številka. Prosimo vas, krščanske matere, ki vam je mar krščanska vzgoja otrok, da seznanite svoje otroke s tema listoma in jim pomagajte, da ju naročite.

d Poročil se je 21. t. m. na Brezjah g. Fr. Mulej, posestnik z Dobrega polja z gdno Marijo Bohinc z Misač. Našemu vrtemu somišljeniku iskreno čestitamo!

d Zeta smrtnonevarno obstrelil. Franceta Zaletelja, posestnika iz Klččet, obč. Žužemberk, je 21. t. m. v prepriju vsled družinskih zadev oče njegove žene Franc Glavič s samokresom ustrelil v trebuh. Rana je smrtnonevarna. Obstreljenega so takoj prepeljali v bolnico v Kandiji.

d Z oroha je padla žena Marija Skobe, vas Ržiše, župnija Vače. Živela je še eno uro in se ni nič več zavedla. Za družino, katere skrbna gospodinja in mati je bila, je to hud udarec. N. v m. p.!

d Stroj se je zmečkal. Vodnik Jožefa, stara 14 let, iz Ročensa, delavka na žagi dr. Karla bar. Borna v Pristavi pri Tržiču, je bila dne 20. sept. 1924 zaposlena pri stroju za rezanje zarez v dge. — Dognano še ni, kako se je nesreča pripetila. Domneva pa se, da jo je stroj, ki je bil v zelo počasnem teku, polagoma privlekel v ustroj in Vodnik v zadnjem trenutku ni mogla več poklicati na pomoč. — Sodelavci so jo zagledali šele, ko se je stroj ustavil in je Vodnik ležala že v zadnjih zdihih pod strojem, kateri jo je zmečkal po celam telesu. Vodnik je čez pol ure po nesreči izdihnila radi otrpnenja možgan in izkrvavenja.

d Sod ga je stisnil. Pred par meseci je prevzela gostilničarka Jerica Podržaj na Bregu pri Celju več sodov vina. Prosila je 44 letnega čevljarja Martina Jošta, naj ji pomaga spraviti vino v klet. Jošt je hotel spraviti sod z 200 litri vsebine v klet, ne da bi počakal na varnostno vrv. Ko je bil v sredini stopnic, se mu je zdrsnilo in sod se je zvalil preko njegovega telesa. Stisnilo mu je prsa; nesrečni mož je umrl pol ure po tem dogodku.

d Težka avtomobilska nesreča se je dogodila pri Veliki Gorici na Hrvaškem na cesti Velika Gorica—Zagreb. Z avtom so se vozili zagrebški kavarnar Horvatović, soproga davčnega oficijala v Zagrebu Terezija Čubelič in njena hčerka Olga. Blizu vasi Velika Mlaka se je šofer hotel izogniti težko obloženemu kmečkemu vozu, toda izognil se je tako nesrečno, da se je avto

prevrnil in popotnike pokopal pod seboj. Slučajno se je po cesti pripeljal drug avtomobil, čegar potniki so ponesrečence izkopali izpod prevrnjenega avtomobila in jih prepeljali v bolnico v Veliko Gorico. Kavarnar Horvatović je na poškodbah umrl, obe ženski pa sta bili več ali manj ranjeni. Obe so prepeljali v Zagreb.

DOLENJSKE NOVICE.

d Instalacija novega prošta v Novem mestu g. Karela Čerina bo prihodnje nedelje dne 5. oktobra. Instalacijo, to je nameščenje v službo župnika in dekana, združeno s častjo prošta, bo izvršil prevz. škof sam. Začetek slovesnosti bo o pol 10. uri dopoldne. Po instalaciji bo imel g. prošt prvo pontifikalno sv. mašo. Novi g. prošt je bil rojen v Toplicah, žup. Zagorje ob Savi, l. 1877. 22. dec., kjer je bil oče nadučitelj. Starši njegovi, ki so že umrli, so bili globoko verni. V mašnika je bil g. prošt posvečen l. 1900, nakor je služboval kot kaplan dve leti v Zagorju, tri leta v Kostanjevici, eno leto v Škofji Loki. l. 1906. 1. septembra je bil imenovan za škofijskega tajnika. l. 1910. 11. nov. je bil nastavljen za župnika na Boh. Beli, l. 1914. 1. sept. pa je nastopil službo špirituala (duhovnega voditelja) pri uršulinkah v Škofji Loki, kjer je vsestransko deloval na vzgojnem polju in kot vesten katehet na ženskem učiteljsišču. Po svojem dosedanjem službenem delovanju je g. Karel Čerin res vsestransko pripravljen, da bo mogel vestno in dobro vršiti svojo novo službo kot župnik novomeške prestolice, dekan in prošt starodavnega kapitlja. Dr. Čerin, kapelnik godbe dravske divizije v Ljubljani je njegov brat in bo pri instalaciji sodeloval s svoji morkestrom pri slovesni sv. maši.

V Novem mestu je 18. t. m. umrl trgovec Mihael Mramor, star 60 let. Bolehal je na sreč; ko je šel po kosilu malo spat, so ga našli mrtvega.

V Prečni si je postavila požarna bramba gasilni dom. V nedeljo dne 9. septembra ga je blagoslovil domači g. župnik Šmidovnik. Pri veselici je sodelovala novomeška godba. — In v sredo 25. sept. dopoldne je pogorel v isti vasi zopet kozolec, last Neže Penca. Menijo pa, da se je zažgalo slučajno po iskri od ognja v bližnji hiši.

V Ločni pod Trško goro je v noči po trškogorskem žegnanju 8. sept. zažgal dosedaj neznan storilec kozolec posestniku Francu Jermanu. Škode ima čez 10.000 dinarjev. Isti dan lansko leto je pogorel graščaku Germu na Bajnofu velik kozolec poln sena. Pijančevanje o priliki žegnanja ima gotovo glavno vlogo pri teh nesrečah.

V Šmarjeti je 21. t. m. zvečer posestnikov sin Janez Rodič 23 let starega fanta Ja-

neza Macedonija temeljito namahal s kolom in nožem po glavi tako, da so ga morali odpeljati v bolnišnico v Kandiji. Macedoni se je pejšal v splošno pohujšanje z mačeho Rodičevo vdovo Terezij Rodič, ter bil sploh delamržen pohajalec, ki se je skrbno izogibal cerkve. Vsa zgodba se je izvršila v bližini gostilne Karlovškove kjer so omenjeni pili na krancelnu. Tudi Rodičevo so fantje namahali.

d Roparski napad na župnišče. Dne 25. t. m. ob pol 1 zjutraj sta nenadoma stopila v sebo g. župnika Al. Volca v Soteski pri Toplicah dva roparja z električno svetilko in zastrtimi obrazi in namerila na g. župnika puško, revolver in bajonet ter zahtevala denar. Predno sta odšla, sta g. župnika zvezala. Vzela sta denar iz blagajne in uro z verižico, drugega ničesar. Ker so bili vsi župnikovi celi dan v vinogradu, se je najbrže eden roparjev prikradel čez dan v župnišče, da je odprl tovarišu; rekla sta, da jih čaka zunaj še šest in da gredo še v grad.

MED BRATI IN SESTRAMI.

V Podjani na Koroškem je umrl gosp. župnik Anton Kaplan v 52 letu starosti. Pokojni je bil rodom Čeh, a je vedno stal odločno na strani Slovencev in se boril za njih pravice na cerkvenem polju, vsled česar so ga koroške oblasti neprestano preganjale. Vsled slovenske pisave matrik je bil dvakrat kaznovan, pa se ni uklonil, ker je vedel, da je pravica na njegovi strani. Veliko gorje mu je prizadejal tudi Volkswehr, ki ga je izropal in pred katerim je moral bežati. Slovensko ljudstvo žaluje za njim, on pa je našel mir in počitek, ki ga je bil tako potreben.

Na Sv. Gori pri Gorici so za to leto ustavili zidanje cerkve, ker primanjkuje klesanega kamna. Na Mali šmaren so to znamenito božjo pot obiskale velike množice romarjev. Slovencev je prišlo do devet tisoč in nekaj sto Furlanov. Ker je začasna kapela premajhna, sta bili imenovani praznik dve sv. maši in dve pridigi na prostoru stare cerkve.

VOJAŠKE ZADEVE.

Invalidski zakon. Vlada bo v prihodnjem zasedanju predložila parlamentu načrt invalidskega zakona, ki je že izdelan. S tem zakonom bo znatno olajšana beda invalidov, kakor tudi njihovih družin. Pravico do podpore bodo imeli tako vojni, kakor tudi »civilni« invalidi, to so tisti, ki so bili poškodovani od bomb iz letal itd. in njihovi rodbinski člani t. j. zakonski otroci, zakonske žene, priznani nezakonski otroci, rejenci in pastorki. Podpore bodo sledeče: zdravljenje, dobava protez, stro-

Schicht

Pravo

Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljše.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

kovni pouk, posredovanje služb, podpore in posojila, dosmrtna preskrba v invalidskih domovih in razna dovoljenja in prednosti (pri oddaji trafik itd.). Invalidnina bo znašala za 20 odstotne invalide 1000 dinarjev letno. Invalidnina se povečava za vsakih nadaljnjih 10 odstotkov za 540 Din letno, tako, da bo prejemal 100 odstotni invalid letno 5400 Din, nad 100 odstotni invalid pa 9000 Din letno. Kaplari dobivajo 5 odstotno višjo invalidnino. 60 letni invalidi imajo brezpogojno pravico na 100 odstotno invalidnino. — Podrobneje bomo pisali, ko bo ta načrt uzakonjen.

Vprašanje: Imam rejenca, ki so mu starši pomrli in je pri meni že od tretjega leta starosti. Vzel sem ga sicer za svojega, vendar nimam prepisanega na svoje ime. Svojih otrok nimam. Rejenec je bil potrjen na polni rok in že služi 8 mesecev. Ali ima pravico do skrajšanega roka če že ne do oprostitve? Jaz sem služil polni rok.

M. J. M

Odgovor: Ker rejenca niste posinovili, se pravno ne prišteva k vaši družini in torej z ozirom na razmere vaše družine ne more biti oproščen in ne služiti skrajšanega roka.

Vprašanje: Letos sem bil potrjen na polni rok. Oče je star 50 let. Starejši brat je odslužil 4 leta v vojski in nato 3 leta pri žandarmeriji in je že 10 let od doma. Doma sva ostala sama z očetom. Ali imam pravico do oprostitve ali vsaj do skrajšanega roka. V. Z. L.

Odgovor: Ako je oče odslužil aktivno vojaško službo (3 oziroma 2 leti) in brat spada med letnike, ki so od 1914. leta dalje prišli pod vojaško obveznost, tedaj imate pravico do skrajšanega roka, ker sta že 2 člana vaše družine služila polni rok. Pravice do oprostitve pa nimate, ker se vas pač ne bo smatralo za edinega hranilca nesposobnih zadržarjev.

Vprašanje: Ali je še čas vložiti prošnjo za sprejem v konjiško podčastniško šolo v Subotici? F. N. L.

Odgovor: Rok za vlaganje prošenj je potekel že 20. septembra t. l. Vsi prijavljeni kandidati se morajo že 1. oktobra osebno javiti komandantu omenjene šole v Subotici.

Vprašanje: Svojega sina, ki je bil letos potrjen, bi dal rad v zimski tečaj kmetijske šole na Grmu. Ali bi bilo mogoče, da bi se mu nastop vojaške službe preložil do dovršitve zimskega tečaja? Kam je treba vložiti tozadevno prošnjo? A. B. V.

Odgovor: Gojenci kmetijske šole na Grmu nimajo pravice do preložitve nastopa vojaške službe in bi bila tozadevna prošnja brezuspešna. — Ponovno pa sporočamo, da je vsako podobno prošnjo vložiti pri poveljstvu pristojnega vojnega okrožja.

Preselitev trgovine.

Slav. občinstvu vljudno poročam, da SEM PRESELIL SVOJO TRGOVINO z mešanim blagom v LUKOVICI v LASTNE PROSTORE nasproti sejmišča. — Cenj. odjemalcem se najtopleje zahvaljujem za dosedanjo naklonjenost in zaupanje, ter prosim, da mi isto ohranite tudi naprej. — Preskrbljen sem v veliki izbiri z zimskim blagom za moške in ženske, kakor tudi z vsakovrstnim usnjem. Prepričajte se torej v lastnem interesu o dobrem blagu, izdatno znižanih cenah in točni postrežbi. — F. BLATNIK, Lukovica.

POLITIČNI ZAPISKI

p Tat kriči: Tat, tat, primite ga. Samostojneži so sokrivci, da je zavladal nad Slovenijo centralizem, ki nam je Slovincem ugrabil že na milijone premoženja. Centralizem je bil gnezdo, iz katerega se je kotila najgrša korupcija v milijardne — ne samo milijonske — škode davkoplačevalcem. Centralizem je zlegel orjunske razbojnike, ki so streljali na ljudi in jih pretepali. Pa samostojneži so še danes za centralizem. Sedaj, ko je prišla nova vlada in kida ta ogromni gnoj iz centralističnega hleva, ki so ga tudi samostojneži pridno zidali, so zavpili samostojneži: klerikalci samo varajo in nič ne delajo, dasi so že tri mesece na vladi. Prvič so klerikalci šele dva meseca na vladi, drugič so klerikalci in drugi možje v vladi pripravili že celo množico koristnih in potrebnih zakonov, ki jih bo sprejela skupščina, tretjič se je napravil v državi red, vpeljala osebna varnost, da je človek vsaj varen svojega življenja, četrtič se korupcija, ki je požrla državi milijardne svote, tako temeljito preganja, da zelo visokim gospodom sapa pohaja. Nobena kmetija pa, ki jo je gospodar uničeval in zapravljal 6 let, se ne da popraviti v dveh mesecih, pa tudi v enem letu ne, pa tudi davki, ki jih je naložil samostojni centralizem in s katerimi del uradništva dere naše ljudi, se ne dajo v dveh mesecih izravnati. Finančni minister sedanje vlade pa je prvi, ki je vzel izenačenje davkov resno v roke in se ta zakon že pripravlja. Iz sedanjega davčnega pritiska, ki ga je še prejšnja vlada našravfala še za 30 odstotkov, pa je razvidno, da je bil namen prejšnje vlade Slovenijo gospodarsko popolnoma uničiti, pa je hvala Bogu ob pravem času mogla skočiti vmes SLS, ki bo kmalu iz te slovenske gospodarske razvaline zopet polagoma začela zidati. Samostojneži pa, ki so sokrivi vseh teh groznih razvalin, naj lepo molče in si trkajo spokorno na prsa.

p Tudi na Hrvaškem nagajajo. Radičevci so imeli v nedeljo sejo, v kateri so ugotovili, da liberalno Pribičevičevo uradništvo štrajka proti ministrskim odredbam, ki hočejo privedi red in poštenje v državno upravo. Sklenilo se je, da gre v Belgrad odposlanstvo in da se odstrani vse nepokorno in strankarsko uradništvo iz službe. Pametno! Tudi pri nas se bo s tem začelo.

p Kdaj bodo volitve v narodno skupščino? Vlada je mnenja, da ni nobene potrebe po novih volitvah, ker ima vlada močno večino v skupščini in ker je po toliko mesecih lenuharjenja treba rešiti celo vrsto najnujnejših zakonov. Radič pa pravi, da se bo še preje dosegel sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci in se bodo nove volitve vršile kot vprašanje na narod, če ta sporazum potrdi ali ne. Zlasti bo to vprašanje na srbski naroč, ki danes po svojih zastopnikih sporazum odklanja in hoče imeti centralizem.

p Čisto iz sebe so liberalci, ko je finančni delegat uradno ugotovil, da je prejšnja vlada povišala dohodninske davke za (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)

NAZNAMILA

n Izredni občni zbor Okrajne Kmetijske zveze Krško-Kostanjevica se je vršil v nedeljo dne 28. sept. t. l. v Sv. Križu pri Kostanjevici. Z navdušenjem sta bila zopet izvoljena Ivan Kuntarič za predsednika in Matej Tomazin za tajnika. Dogodek pri volitvi župana v Krškem so vzeli navzoči z največjim obžalovanjem na znanje kot oškodovanje kmetijskih koristi in kršenje discipline. Politično poročilo je podal tajnik SLS F. Gabrovšek.

n Okrožje kmetijskih zvez v Novem mestu vabi na svoj I. redni občni zbor, ki bo v torek, dne 21. oktobra 1924 ob pol 9. uri dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Na osnovi okrožnega pravilnika, § 7 se morajo obnove zboru udeležiti vsi odborniki okrajnih kmetijskih zvez v področju okrožja, vabljeni so pa tudi odborniki in člani krajevnih kmetijskih zvez.

n Vabilo na občni zbor Prosvetne zveze, ki se bo vršil v sredo 8. oktobra t. l. v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5 (poleg Uniona) v Ljubljani. Začetek točno ob pol desetih! — Spored: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zboru, 2. poročila odbora, prosvetnih okrajev in preglednikov, 3. predlogi odbora in društev, 4. volitve novega odbora, 5. slučajnosti. — Dostop imajo zastopniki društev in okrajev s pisnimim pooblastilom in zastopniki vabljenih organizacij. Vsako velenje no društvo naj skrbi, da bo zastopano. Pismeni predlogi društev se upoštevajo le, ako jih prejme zveza 8 dni pred občnim zborom. Zeleti je, da se izrazijo društva zlasti glede novega poslovnika. Društva, ki še niso izvršila sklepov zadnjega obč-

eno tretjino in da sedanja vlada ni dala nobenega naloga, da naj se pobiranje davkov poostri. Sedaj ne vedo, kako bi naprej lagali. Dobro pa je, da se je to vprašanje sprožilo, ker bodo tisti uradniki, ki mislijo, da so najprej liberalci in potem šele nepristranski uradniki, temeljito poučeni o svoji zmoti.

p Proti korupciji. Obtožnica proti bivšemu ministru dr. Markoviču je že tiskana in bo še te dni poslanec razdeljena. Istotako je izročil poslanec Žebot z nekaterimi drugimi poslanci predsedniku skupščine obtožnico proti dr. Velizarju Jankoviču, bivšemu železniškemu ministru. Podatki proti bivšemu ministru Janiču se zbirajo.

p Šolski nadzornik E. Gangl, starosta Sokolov, je odstavljen radi ogromnih pristranosti, ki so se godile pod njegovo vlado v imenovanju učiteljev in šolskih nadzornikov. Metla pometi, počasi sicer, ker je smeti za cele kože, toda gotovo.

p »Radikalni glasnik« je nehal izhajati. Ali je g. Grafenauer pameten postal?

p Občinske volitve v Celju so se vršile v nedeljo. Dobil je Narodni blok (liberalci, radikali in narodni socialisti) 600 glasov, socialno-gospodarski blok (komunisti, Nemci in nekaj SLS) pa 485 glasov. Velika večina SLS se volitev ni udeležila, ker ni marala iti z liberalci, z Nemci pa tudi ne.

p Občinske volitve, ki so se ponovno vršile v Radomljah, so končale še z večjim liberalnim porazom. Preje so dobili naši 4, liberalci pa 3 odbornike, sedaj pa naši 5, liberalci pa 2.

p Občinske volitve v Tuhinju: SLS 95 glasov (7 odbornikov), Gosp. napredna 40 glasov (2 odbornika).

REČICA OB SAVINJI.

(Posvetitev zvonu.)

Dne 5. oktobra t. l. na rožniveno nedeljo se bodo tukaj slovesno posvetili po premil. g. lavant. knezoškofu trije novi bronasti zvonovi, kojih prvi tehta 60 met. st. To je doslej največja zvonila, ki je ima Slovenija in dela čast livarni »Zvonoglas« v Mariboru, ki ga je vlija. Prijatelji in znanci ta dan povabljeni na Rečico.

MEKINJE.

(Občni zbor Kmetijske zveze.)

V nedeljo dne 5. oktobra pop. bo občni zbor Kmetijske zveze za Mekinje. Pri tej priliki bo v Društvenem domu govoril g. I. Streič o tem, kaj se naši poslanci v sadnjem času storili za ljudstvo. Pridite vsi, ki se zanimate za to delo, da se pogovorimo s poslanecem! — Pred kratkim je kamniški podobar g. J. Klemen prenovil za malenkostno ceno nekdanji tron za kip Marijinega srca in ga tako rešil gotove pogube; kot umetnina in starina je bil vreden, da se je ohranil.

STARITRG PRI LOZU.

(Sadjarsko delovanje.)

Sadjarska in vrtnarska podružnica v Staremtrgu je priredila letos dva praktična sadjarska tečaja o vzgoji in cepljenju sadnega drevja. Tečaja sta se vršila v drevnici tukajšnje podružnice Kmetijske družbe. Prvi tečaj je bil dne 27. aprila o spomladanskem cepljenju in sajenju sadnega drevja, drugi pa dne 10. avgusta o cepljenju na oko. Oba tečaja sta bila prav dobro obiskana, kar je najboljšje znamenje, da se je začelo ljudstvo zanimati za sadjerejo.

Dne 12. oktobra pa priredi ista podružnica v Nohi v Staremtrgu sadno razstavo. Tudi za to razstavo se opaša prav živahno zanimanje. Vabimo vse sadjarje in prijatelje sadjarstva, da se po možnosti udeležijo razstave, da se tako poživijo zanimanje za sadjarstvo.

IZ SMIHELA PRI N. M.

(Orlovska prireditve.)

Peokrat že se je spreminila svežezelena barva listja vinskih trt v zamolklordečo od tedaj, ko je v naši orlovski družini prvič zorila večna mlada himna »Dvignite Orlic in ko smo prapor orlovske ideje nasidrali v granitna tla večnosti. V nedeljo dne 21. sept. je naš odsek s elementarno navdušenostjo in močjo, nabrane v treh početnih in rasvojalih bojih na Slatenku slovesno obhajal svojo petletnico. Orli, Orlice in oboji naraščaj je pokazal svoje zmoglosti in telovadne uspehe, udeleženci pa svoje navdušenje in umevanje za našo stvar. Na prireditvi so nastopili govorniki: br. Lavrič iz Novoga mesta, br. Zoran iz Šmarjete in s. Roka Matohova iz Smihela. — Jesen se je baš ta dan povspela na Gorjance, hoteli zapeti delenjskemu Podgorju svoj elegični »Requiem«, navdušena orlovska mladina pa ji je kljubovala s besedami: »V solneč, svetlebi Ore! liti!« Prireditve je končala kot v gillilejski Kani, toda navdušenje za dobro stvar se je potrojilo. Zvečil smihelski Orli in Orlice! — Janes Mimogrede.

Globoko znižane cene!

Zal bo vsakemu, kdor kupi prej blago za zimo, preden si ogleda mojo veliko zalogo prvovrstnega češkega blaga po zelo znižani cen. Krasna izbira barhent, moških in ženskih štof, hlačevine, tiskovine in drugega volnena blaga. — Znižane cene tudi pri špecer. in drugem blagu. — Se najtopleje priporočam

J. MENART, trgovec — DOMZALE.

Reja KRAV se izplača le, če so

dobre mlekarice

Vsestranske skušnje pa so pokazale, da so najboljše mlekarice tiste, ki jim redno polagaa

lanene tropine,

ki so priznane najbolj redilno in zato najcenejše krmilo za živino in prašiče. Prvovrstne, kemično preizkušene lanene tropine dobiš najceneje naravnost iz tovarne

Zabret in Ko, Britoi pri Kranju.

Oddajajo se v vrečah po 50 kg.

GOSPODAR

Zborovanje o kmetiskem kreditu.

Kakor je bilo že sporočeno, je kmetijski minister g. dr. Kulovec sklical posvet, na katerem se je imelo končno urediti zakon o kmetijskem kreditu. Ker je to eno izmed najvažnejših vprašanj našega narodnega gospodarstva, so bile tudi razprave o njem temeljite in stvarne ter so privedle do sledečih sklepov:

1. Z ozirom na značaj kmetijskega kredita se mora to vprašanje rešiti le na svobodni zadrudni podlagi.
2. Zadrudnim centralam se nalaga dolžnost, da v sporazumu z g. kmetijskim ministrom ustanovijo osrednjo zadrudno banko.
3. Osrednja zadrudna banka se ima ustanoviti s kapitalom zadrudnih central in drugih kmetijskih organizacij na zadrudni podlagi in v zadrudni obliki, toda tudi država mora prispevati z znatnejšim kapitalom.
4. Osrednjo zadrudno banko vodi upravni odbor, v katerem sodelujejo tudi državni delegati, ki jih določa kmetijski minister. Nadzorni odbor kontrolira banko in država ima še posebnega komisarja, da nadzira točno izvrševanje zakona in pravil.
5. Osrednja zadrudna banka bo iz tako nabranih sredstev dovoljevala kmetovalcem potom zadrudnih central in lokalnih zadrug ter potom ostalih kmetijskih centralnih organizacij in njihovih krajevnih združenj.
6. Ta banka mora dajati vse vrste kredita: kratkoročni (personalni), srednjeročni (realni) in dolgoročni (hipotekarni) kredit.
7. Vse centralne kmetijske ustanove v državi, ki se bavijo s kmetijskim kreditom, morajo imeti pristop k tej banki, ako se z vsem prilagodijo poznanim in ugotovljenim združenim načelom.

8. Ker je potreba po kreditu nujna, naj da država nemudoma že v naprej 50 milijonov dinarjev potom Glavnega Zadrudnega Saveza zadrudnim centralam in drugim kmetijskim organizacijam, dokler se ne ustanovi osrednja zadrudna banka.

Udeleženci tega posveta so razpravljali še nekatere točke, ki so važne in nujno potrebne z ozirom na kmetijski kredit, za katerega se naj sedaj porabi tudi nekaj kapitala pošne hranilnice. Najnujnejše pa je, da državna hipotekarna banka iz razpoložljivih sredstev takoj dovoli večji kredit vodnim zadrugam.

Sestanek vinogradnikov.

Dne 15. t. m. je sklical g. minister dr. Kulovec v Beograd vinogradnike in vinske trgovce, da se premotriva vprašanje vinske krize in poiščejo poti in smernice, kako jo premagati v bodoče. Za letos se ne pričakuje, da bo preveč vina, kajti letina kaže povsod precej slabo, misliti pa treba že v naprej na dobre letine. Glavni vzrok vinske krize obstoji pač v tem, ker so naša proizvodnja vinska središča izgubila svoj

prejšnji trg vsled novih državnih meja. G. Rankovič, načelnik v kmetijskem ministru, je v svojem temeljitem referatu podal verno sliko današnjega stanja vinogradništva, navedel poglavitne vzroke dolgotrajne vinske krize in nato izvajal, kako naj bi se po njegovem mnenju odpravila vinska kriza. V celodnevni debati so potem o krizi govorili s svojega stališča vinogradniki, s svojega pa vinski trgovci. Na koncu debate so se sprejele resolucije, ki jih je predlagal g. Robert Košar.

Anketa zastopnikov vinogradnikov in vinskih trgovcev prosi vlado, da se z vsemi sredstvi zavzame za to, da se pri trgovskih pogajanjih z Avstrijo in z drugimi državami doseže čim večji izvoz vina brez ozira na odstotek alkohola. K tem pogajanjem je pritegniti vedno tudi po dva vinska veščaka. Železniške tarife za vino se naj znatno zmanjšajo, ker so one glavna ovira živahni vinski trgovini v državi sami in za izvoz v inozemstvo. Dalje se naj čimprej predloži enoten vinski zakon s strogimi odredbami proti ponarejanju in zlorabi vina. Prometno ministru naj vinskim izvoznikom daje na razpolaganje specialne vinske cisterne, ki se naj nabavijo iz Nemčije na račun reparacij za normalnotirne in ozkotirne železnice. Prevoznina preko tuje države se naj v bodoče zagotovi v trgovskih pogodbah s povoljnimi tranzitnimi tarifi.

Razen teh resolucij se je tekom debate pojavilo tudi precej predlogov, ki so pa težko izvedljivi, ker posegajo ali pregloboko v žep domačih davkoplačevalcev ali pa se ne dajo izvesti, ker so druge države vmes, v katerih suverenost se ne da posegati.

V splošnem je ta anketa potekla zelo živahno ter pokazala, da čaka vlado in ravno tako tudi zasebne vinogradniške organizacije cela vrsta nerešenih vprašanj, ki se ne smejo več odlagati radi velikega interesa, ki ga ima na njih nujni in pravilni rešitvi celokupno naše gospodarstvo. Zaščita konsumenta in zaščita producenta sta tu enako važni. Vinski trgovec se zna že sam dovolj zaščititi.

Nadejamo se, da ta anketa bo vendarle rodila kak uspeh in da ne bo ostalo vse pri starem kakor se je dogajalo navadno po vseh dosedanjih takih zborovanjih.

Sadni sejem.

To je pa nekaj novega. Za vsakovrstno blago se prirejajo sejmovi. Samo sadje in v tem smislu kakor hočemo tu pojasniti, pa jih do sedaj še ni bilo, vsaj pri nas ne.

Na prvi pogled se nam zdi nekaj čuden tak sejem. Toda samo zato, ker ga nismo vajeni. Pa ni neumna taka misel. Namesto, da bi sadni trgovci in razni prekupci stikali po vaseh in s svojimi nizkimi ponudbami tlačili ceno, naj bi pa poslali ali pripeljali pridelovalci sadja vsi na en dan in na en kraj v zorce od robe, ki jo imajo na prodaj. Obenem bi se pa s pri-

merno reklamo privabili na isti dan in na isto mesto porabniki in sadni trgovci, ki bi kupovali naravnost od proizvajalca. Posebni odbor, ki bi sejem priredil, bi zastopal pri kupčiji producenta, ako se sam osebno ne bi udeležil sejma. Kupčije bi se sklepale na podlagi vzorcev, ki bi jih producenti postavili na sejem in bi bile obvezno za obe stranki do gotovega natančno določenega termina. Zato bi moral kupec dati določene odstotke na kup. Prodajalec bi bil pa istotako obvezan prepustiti kupcu na sejmu določeno množino vzorcev odgovarjajoče robe po pogojeni ceni, ako bi jo prevzel do določenega roka. Ko bi ta rok minil in kupca ne bi bilo po blago, ali ako bi ga ne prevzel na dogovorjeni postaji, bi prenehala obveznost od strani prodajalca in bi zapadla »arac« njemu v korist.

Način prevzemanja blaga, način zapakovanja in druge podrobnosti — vse to bi bila stvar ustnega ali pismenega dogovora med prodajalcem in kupcem.

Na tak način si mislimo torej sadni sejem. In tak sejem hoče prirediti letos v Ljubljani Sadjarsko in vrtnarsko društvo in sicer na znanem velesajmšču, kjer je v to svrhu krasna prilika. Za sejem se je določil 13., 19. in 20. oktober.

Tega sadnega sejma se lahko udeležijo vsakdo, ki ima na prodaj kaj več (vsaj nekaj sto kilogramov), lepega obranega namiznega sadja — predvsem seveda zimskih namiznih jabolok, pa tudi namiznih hrušek in lepih orehov. Uzorci sadja se bodo morali postaviti na sejem v posebnih zabojčkih, ki so posneti po ameriškem vzorcu in jako pripravi za prevažanje sadja. V en zabojček se bo smela vložiti le ena sama vrsta in sicer skozi in skozi enake kakovosti in debeline, da bo natančno odgovarjala robi, ki je namenjena za prodajo. Vsak zabojček drži okoli 20 kg jabolok ali hrušek. Najdebeljših jabolok gre noter 72, najdrobnejših pa 252. — Bliznji sadjarji, zlasti oni iz ljubljanske okolice, smejo pripeljati na sejem sadje kar v vozovih nezapakovano, vendar pa ločeno po vrstah.

Vsakomur, ki se bo zglasil, da se hoče udeležiti sejma, se bo takoj doposlalo toliko zabojčkov, kolikor jih bo zahteval in sicer brezplačno. Razpošiljali se bodo v delih (nesestavljeni) in jih bo moral vsak sam zbiti, preden jih bo rabil. Vsaki pošiljki zabojev se priloženo tiskano navodilo kako se tak zaboj naloži, da se sadje ne more pri prevažanju pokvariti.

Pri tej priliki moramo opozoriti naše sadjarje še na neko važno zadevo. Navadno mislijo, da veljajo kot namizno sadje samo debele sorte. To je velika zmotba. Nasprotno *Srednje debeli*, pa tudi *drobnejši* plodovi imajo najmanj toliko, večkrat pa celo *večjo veljavo* nego prav debeli. Glavno je in ostane, da so *enako debeli*, lepo *raeviti* in pa *čisti* — torej od narave nepokvarjeni in pa tudi pri spravljanju obvarovani *vsake okvara*.

Opozorjamo sadjarje dalje, da se ne naglijo s prodajo. Pozno zimsko sadje bi moralo biti sedaj še na drevju, ker le tako je trpežno, ki popolnoma dozori. Tudi nekoliko slane mu prav nič ne škoduje. Navadno je pa tako, da vse preveč hiti s pro-

dajo in ponuja pridelek za vsako ceno, potem pa, ko bi se imela sadna kupčija šele začeti, pa ni več blaga. Poskusite enkrat s sejmgom vsaj tisti, ki imate kaj več enotnega sadja in priliko, da ga lahko za par tednov spravite. Prepričani smo, da s tem nihče nič ne tvega, ker se bo lepo sadje brez dvoma pozneje bolje prodalo nego sedaj, ko vse tišči z blagom na prodaj. Sadjarsko društvo bo s sodelovanjem velesajmskega urada storilo vse, da se privabi na sejem mnogo kupcev iz Jugoslavije pa tudi iz sosednjih držav.

Kdor se torej namerava sejma udeležiti, naj se do 8. oktobra prijavi Sadjarskemu in vrtnarskemu društvu v Ljubljani in navede s kolikimi uzorci (sortami) se bo udeležil sejma in koliko sadja od vsake sorte ima na prodaj. Takoj po prijavi bo prejel zahtevano število zabojev. — Vzorci bodo morali biti v Ljubljani najkasneje dne 17. oktobra.

Gospodarska obvestila.

CENA.

g Tršiče s žitom. Na žitnem trgu je stanje nespremenjeno. Kupuje se samo toliko, kolikor se nujno rabi, večjih zaključkov ni, izvoz je za enkrat skoro popolnoma prenehal. Kupci čakajo na znižanje cen, producenti pa na zvišanje.

g Novosadska blagovna borza. Pšenica bačka Din 345—352, oves srbski Din 235 do 240, koruza stara Din 275, koruza v storžih Din 105, moka basia nulerca 535 do 540 dinarjev, fižol beli bački Din 440 do 450.

g Ljubljanska blagovna borza. Pšenica domača franco Ljubljana Din 370, bačka franco Bačka Din 360; koruza bačka feo Bačka Din 285, umetno sušena franco slov. postaja Din 287.50; oves franko Pačka Din 270. Laneno seme par. Ljubljana 685 dinarjev; konoplja mandžurska franco Ljubljana Din 880; suhe gobe Din 60; krompir uzančno franco nakl. postaja Din 130 do 135; fižol ribničan franco Ljubljana Din 500; koks Din 450, mandalon Din 350.

g Tršiče hmelja. Poročilo hmeljarskega društva za Slovenijo. Zalec 23. septembra. Ena tretjina letošnjega pridelka je že prodana po 75 do 85 Din za 1 kg. Razpoloženje je danes mirno, vendar čvrsto. Hmeljarji pričakujejo izboljšanja cen. — Nürnberg, 23. septembra. Prodanih 350 bal. Mirnejše. Precej neizpremenjene cene.

g Trg za sladkor. Na domačem trgu se je cena sladkorja nekako ustalila ter ga tvornice ponujajo v celih vagonih pa 13.75 Din za sipo in po 15.75 za kocke. Ker so domače sladkorne tvornice zelo zaposlene s prevzemom pese, se pošiljatve večkrat zakasnijo. Domače cene so nižje nego inozemske!

g Gospodarska zveza notira sledeče cene: Gnojila: Superfosfat rudninski 16% po Din 120; superfosfat kostni 18-20% po Din 190; razklejana bela kostna moka 160 dinarjev; Tomaževa žilindra 17-18% Din 150; kalijeva sol 40-42% Din 170; kajnit 12-14% Din 90. — Krmila: klajno apno Din 4.50 pri manjšem odjemu Din 6. — Vinogradniške in kmetijske potrebščine: Gumijevi trakovi Din 140; žveplo, dvojno rafinirano Din 3.75; trierji (čistilniki za žito) znamke »Heid MIA« Din 2.900; trierji (čistilniki za žito) znamke »Heid MIB« Din 2.800; Mlatilnice na ročni pogon in gepeljni pogon

Din 4.500; Mlatilnice na gepeljni pogon s sili in tresali Din 5.700; gepeljni na 36 obratov Din 4.500; gepeljni na 24 obratov 4.000 Din; okopalniki po Din 1.000; bencin 725—730 pri odjema celega barela Din 12.50. — Nadalje imamo na razpolago vsakovrstne poljedelske stroje: čistilniki (pajtelni), slamoreznice, sadni mlinci, plugi, travniške in poljske brane, kose in brusilne, vodne žage, brzoparilniki, kovani žebji, gnojilnice sesalke, tehtnice, separatorji za mleko, zidarske žlice, kladiiva, bakreni kotli, lopate za stihat, vodne sesalke, kosilnice, kline za slamoreznice, brizgalnice za grozdje, sejalni stroji, predležja itd.

ZIVINA.

g Živinski sejem v Mariboru. Dne 23. septembra se je po daljši prepovedi vršil prvi živinski sejem, ki je pa bil še slabo obiskan. Vzrok temu je, ker ljudje niso še vedeli za ponovno otvoritev in pa tudi niso še poznali dnevnih cen. — Živinski sejem v Mariboru se vrši vsak drugi in četrti terek v mesecu. — Dogon je znašal 5 konj, 7 bikov, 82 volov, 211 krav in 4 teleta, skupaj 309 glav. Povprečne cene so bile za kg žive teže v denarjih: voli debeli Din 12.25 do 13.50, poldebili Din 11.25 do 12, voli plemenski Din 8 do 10, biki za klanje Din 8 do 12; krave klavne, debele Din 11.75 do 13, plemenske Din 10 do 11.50, krave klobasarice Din 7 do 8, molzne Din 8.75 do 10.50, lreje Din 8.75 do 10.50, mlada živina Din 11.25.

g Svinjski sejem v Mariboru (26. septembra). Dogon: 272 prašičev, 1 koza. Povprečne cene: 5—6 tednov komad Din 200—225, 7—9 tednov Din 250—300, 3—4 mesece Din 350—500, 5—7 mesecev Din 700—750, 8—10 mesecev Din 875—950, enoletni prašiči Din 1125—1375. Mesne cene za 1 kg žive teže Din 12.25—18.75, 1 kg mrtve teže Din 23.75—27.50, koze Din 112. Sejem je bil slab.

g Cene živine, telet in prašičev v Ljubljani (26. sept.). Voli prvovrstni težki za kg žive teže Din 14.25—15, prvovrstni navadne teže Din 13.25—14, voli za vprego Din 12—13, biki rejeni težki Din 12.50 do 13, biki lažji Din 10.50—12; hrvatska živina lahka po kakovosti Din 8.25—10; krave rejene Din 8.50—9.50, krave klobasarice Din 7.25—8, telice rejene Din 8.50 do 9.50, teleta težja debela Din 17.75—18.50, teleta lažja Din 16.50—17.50; prašiči debeli Din 18—19, prašiči peršutarji Din 16.75—17.75, prašiči zaklani, po kakovosti Din 23.50—24.

Pri živinski kupčiji ni opaziti posebnih sprememb. Padanje cen pri govedi se je ustavilo, pri teletih in prašičih pa so cene nekoliko nazadovale, vendar za prihodnje dni ni računati na kake bistvene spremembe. Lepo rejeno in opitano blago se vedno lahko proda, ker ga posebno za izvoz precej primanjkuje, vsled tega je tudi izvoz skoraj prenehal.

LETINA.

g Trgatev tobaka v Hercegovini. Iz južnih pokrajin naše države poročajo splošno o dobri letini tobaka, izredno obilna

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

pa je v Hercegovini, tako da se niti najstarejši ljudje ne spominjajo obilnejše. Če upoštevamo dobro letino tobaka v celi državi, posebno pa v Hercegovini, potem mora uprava državnih monopolov začeti z najavljenim znižanjem cen tobačnim izdelkom.

g Pridelek domačega bombaža. Po uradni statistiki se ceni vrednost letošnjega pridelka bombaža na 12 milijonov 750 tisoč dinarjev. Kakovost letošnjega pridelka je sicer radi silne vročine v južnih krajih slabša kakor lani, zato pa je količina na nekaterih krajih za 20 odstotkov večja. Skupno cenijo pridelek bombaža v celi naši državi na 1,200.000 kg.

RAZNO.

g Gospodarsko posvetovanje. Kmetijska družba za Slovenijo je za soboto 4. oktobra sklicala v Ljubljano gospodarsko anketo, da se na njej določi smernice za pospeševanje našega kmetijstva. Zborovanje se bo vršilo v dvorani univerze (bivši deželni dvorec) in so nanj povabljeni kmetijski strokovnjaki in kmetovalci iz cele Slovenije. Na tem posvetovanju, ki se ga po možnosti udeleži tudi g. kmetijski minister Kulovec, se bodo obravnavala vprašanja naše živinoreje, pospeševanja rastlinstva, semenogojstva, gnojenja z domačimi in umetnimi gnojili, boja proti rastlinskim škodljivcem, travništva in pašništva, mlekarstva in kmetijskega pouka. — Nujno je res in skrajno potrebno, da se tudi pri nas začne z gospodarskim delom in skuša pomagati kmetijstvu v Sloveniji, ki v zadnjih letih rapidno propada.

g Sadna razstava. Podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Predosljah priredi dne 5., 6. in 7. oktobra t. l. sadno razstavo. Otvoritev v nedeljo, dne 5. oktobra zjutraj po sv. maši. Ker bo razstava nudila najlepši pregled vsega tukajšnjega sadja, se opozarjajo vsi zavedni sadjarji sosednih fara, naj si jo gotovo ogledajo. Trgovci s sadjem in sploh ljubitelji sadja vljudno vabljeni.

g Sadno razstavo in semenj sadja v Smartnem na Paki priredi tamošnja Sadjarska podružnica dno 5., 6., 7. in 8. oktobra. Ta kraj leži ob železnici in tvori nekako središče najboljšega sadnega okoliša v južnem delu naše Stajerske. Želeti bi bilo, da bi bila udeležba tako od strani sadjerejev kakor tudi od strani kupcev zadovoljiva, ker bi to bilo obojim v korist.

g Sadna razstava in semenj sadja v Kamniku se bo vršila v dneh od 5. do 7. oktobra. Letošnja dobra sadna letina zahteva, da se sadjerejci sami pobrigajo, kako bodo spravili svoj obili pridelek med konzumente. V ta namen je tudi prirejena ta razstava in semenj sadja, ki bo dobro došel posebno Ljubljčanom in industrijskim krajem Kranjske, da si na njem nabavijo sadja za zimo.

g Vozarina za vino domačega porekla. Vozarina za vino po tarifu XIII. se plačuje le za vina domačega izvora in se mora pri predaji takih pošiljk naznačiti v tovarnem listu »vino domačega porekla«. Ako nastane dvom, ali je vino tujega izvora, se od stranke zahteva, da predloži o poreklu blaga uverenje, ki ga overovi trgovska zbornica ali županstvo.

GOSPODINJA

STREŽBA BOLNIKOV.

Miru in bolnikove udobnosti ne smejo nikoli motiti. Ropotanje, tekanje in hlastanje je prav tako opustiti kakor počasnost in površnost, ali strah in boječnost. Vse to bolnika razburja in ga spravljaja v nestrpnost. Kdor streže bolniku, mora imeti miren nastop, potrpljenje, trdno zdravje, sploh telesno in duševno moč. Hodi naj tiho; biti mora priročen, razumen in iznajdljiv. Vse te lastnosti so ponajveč last ženske; zato so navadno ženske bolniške strežnice. — Pregledati mora hitro, česa želi bolnik, česa mu manjka, da ga ne muči šele s povpraševanjem po tem. Varovati ga mora pa tudi vseh zunanjih neprijetnosti, da se ne razburja. Ker ima navadno bolnik zelo občutljive živce in čute, naj se vrata tiho odpirajo in zapirajo; treba jih je namazati, da ne škripajo; preveliko solčno svetlobo je omiliti z zastorom, premočno dišeče stvari je odstraniti iz bolniške sobe.

Bolnika ni utrujati z nepotrebnim govorjenjem, izpraševanjem in nezaželenimi obiski. Zgodi se večkrat, da bolnik ne more trpeti v svoji bližini človeka, ki ga ima sicer prav rad; vzrok za to so le nekatere zunanosti, n. pr. škripajoči čevlji, šumeča obleka, preglasno govorjenje, nemirne kretnje. Take obiskovalce naj strežnica spretno in ne na žaljiv način odpravi iz bolniške sobe. K težko bolnemu pa mora sploh le zdravnik dovoljevati obiske. Obiskovalce naj strežnica že zunaj opozori na bolnikove posebnosti ali slabo razpolože-

nje, posebno pa naj jim naznani, če je bolnik posebno slab, da se ne čudijo v njegovih pričujočnosti in ga s tem razburjajo. Pripovedovanje o raznih boleznih in neprijetnih dogodkih naj se bolniku nikoli ne pripoveduje; ima namreč mnogo časa za razmišljanje in si potem sam v svoji samoti domišlja najneverjetnejše stvari. Obiskovalci in bolnikovi domači naj v bolnikovi navzočnosti nikoli ne šepetajo in si namigujejo; bolnik obrne vse to nase in si predstavlja najhujše reči. Na bolnikovo posteljo naj nihče ne seda, ali naslanja, bolniku to težko dene. Paziti je tudi, da kdo v posteljo ne sune, ker ob vsakem pretresu bolnika vse zaboli.

Ako bolnik strežnici kaj naroči, naj se potruži, da njegove želje kmalu in prav izvrši; mirno in pazljivo naj sploh poslušaja njegovo pripovedovanje.

Od bolnika je odstraniti vse, kar bi ga moglo žalostiti, zlasti pa vse vsakdanje skrbi. Ako mu je dolgčas, ali če ga mučijo težke misli, ga je treba razvedriti s primernim pripovedovanjem ali čitanjem. Navadno nudijo tudi cvetlice, ptički, ali tudi otroci, če niso preveč nemirni, precej razvedrila. V dolgih boleznih pa zelo dobro vpliva na bolnika, ako se mu postelja večkrat prestavi. Mnogokrat pa nemirnega bolnika prav posebno in trajno pomiri, ako se spravi z Bogom in prejme sv. zakramente.

Ako piješ »BUDDHA« čaj,
živjaš že na zemlji raj!

g Carinjenje blaga v najbližji carinarnici. Na podlagi člena 223. finančnega zakona za 1924-25 je člen 61 carinskega zakona spremenjen tako, da se uvoženo blago carini pri tisti carinarnici, ki je označena na tovarnem listu. Če v namembnem kraju ni carinarnice, se vrši zacarinjenje pri najbližji carinarnici. Ta odredba velja samo za prevoz po železnici in po ladji.

g Vinogradniki pozor! Prijavite vinski pridelek! Vsi proizvajalci vina so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina pristojnemu oddelku finančne kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole prodano količino vina, predno istega izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od finančne kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico. Kontrolni list, oziroma svobodnico mora prodajalec izročiti istočasno z vinom kupcu, ki pa mora kupljeno vino tekom 24 ur po prejemu prijaviti svojemu pristojnemu oddelku finančne kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list, oziroma svobodnico. Če je pa kupec dobil vino s kontrolnim listom, mora tudi v gori omenjeni dobi od 24 ur plačati odpadajočo trošarino in morebitno občinsko doklado k trošarini. Kdor ne prijavi tekom 10 dni svojega pridelka

vina, ali opusti prijavo vina, bode kaznovan po členu 85 trošarinskega pravilnika na denarno kazen 1000 dinarjev, katere kazen se ne more znižati. Kupec vina, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vina in ga ne zatrošarini v istem roku v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatral v smislu člena 77 trošarinskega pravilnika kot tihotapec ter ga čaka kazen v petkratnem znesku prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno, dokler ne plača prikrajšane trošarine in kazni.

g Posojilo poškodovanim po toči. Kmetijsko ministrstvo je od Narodne banke dobilo posojilo v iznosu od devet milijonov dinarjev, ki jih bo dodelilo kot posojilo poškodovancem po toči.

g Gosenice v Bački. Kmetje v Bački so v veliki meri bavijo s pridelovanjem zelja, ki ga v vagonskih pošiljatkah izvažajo v inozemstvo. Na tisoče oralov rodovitne bačke zemlje je vsako leto zasajene z zeljem. Ker je bilo letošnje leto dovolj vlažno, se je obetal posebno dober pridelek. Toda prišle so gosenice in uničile nade kmetovalcev. Škoda znaša mnogo milijonov in vsak boj proti tem škodljivcem je brezuspešen, ki so se izredno razpasle. Ljudje si ne bodo pridelali niti zelja za lastna potrebo pozimi, o prodaji pa ni govora.

KAKO SE GROZDJE VEČ MESECEV OHRANI.

Grozdi, ki ga nameravaš shraniti, mora imeti trde deble in redke jagode, tudi mora biti grozd popolnoma suh. Grozd z gosto stisnjenimi jagodami ni priporočljiv za spravlanje, ker vsled tesnobe posameznih jagod začne kmalu gniti. Grozde obešamo ali pa spravljamo na lese. Za daljšo ohranitev je boljše obešanje. Za obešanje zveži pa dva grozda skupaj in obesi tako, da so peclji obrnjeni navzdol. Kar je ranjenega in gnilega, skrbno odstrani. Prostor za obešanje mora biti zračen in ne presuh. Od časa do časa preglej grozde in redno obiraj nagnite jagode. Tako spravljeno in oskrbovano grozdje se ohrani več mesecev.

KUHINJSKE DIŠAVE ALI ZAČIMBE.

Da nam tudi pozimi, ko bo ledena skorja in snežena odeja pokrivala vrtno gredice, ne bo manjkalo prepotrebni kuhinjskih dišav, nam bo sedaj treba poskrbeti in pripraviti začimb, ki dajejo jedem dober okus in prijeten vonj. Dišave in začimbe so domače in tuje.

Tu hočem govoriti le o domačih in sicer o tistih, ki jih nasejemo spomladi na vrtno gredice in jih po potrebi in za potrebo nabiramo skozi celo poletje in tudi še v jeseni do tedaj, dokler nam jih slana in pozneje snežena odeja ne uniči. Nekatere izmed dišav tudi prezimujejo čez zimo.

Najbolj znan, povsod udomačen in za veliko jedil neobhodno potreben je petršilj. Petršilj je več vrst. Razločujemo ga z dolgim in tankim korenem. Po obliki pa z glatkim in kodrastim pecljem. Za zimo se spravlja v klet v pesek ali pa v zaboj med pesek pomešan s prstjo. Sredi oktobra se petršilj previdno izkoplje, sčavje, to je perje se oskubne do srca. Tako pripravljen petršilj se zagrne v pesek, pomešan s prstjo, tako, da glave gledajo iz peska. Ker mu mraz ne škoduje, se ga nekaj pusti na gredici za spomladansko rabo in za seme. Prav tako se ravna z zeleno in porom.

Majaron. Majaron je prijetno dišča dišavnica, ki se rabi k obaram in mesnim omakam. Ima tudi zdravilno moč v sebi. Zoper katar v črevah je ocvrt z jajcem prav dobro zdravilo. Razločujemo zimski in letni majaron. Njegov dom je topla srednja Azija. Za zimsko rabo se poreže v jeseni in se na solncu posuši. Zimski majaron se pa presadi v posodo, kamor sadimo cvetlice in se čez zimo ohrani na topleni sveži in dišeči.

Satraj. Satraj je dišavnica, ki se rabi k fižolu, naloženemu v kozarce za zimsko rabo. Deva se tudi k kislim kumarom in pa k svežemu kozjemu in koštrunovemu mesu. Devajo ga tudi v krompirjevo juho in k divjačini. V jeseni se poreže, posuši na solncu in se rabi za zimo. Zaseje se pa sam, ker se njegovo seme razletava na vse strani.

Drobnjak. Drobnjak je trajnica. Reže in rabi se vse leto. V kuhinji se rabi za gorke in mrzle omake in kot pridevek juhi, stročjemu fižolu in štrukljem, kuhanim in pečenim. Za zimsko rabo se presadijo starejši šopi v lonce, ki se postavijo v kuhinjo ali jedilno shrambo.

Bazilika (prežulka). Bazilika zraste v močan grm. Njen duh je močan in zelo prijeten. Ko se prikaže cvetje, se mladike porežejo, posuše in shranijo.

Kadulja (žavbelj). Kadulja zraste kot močan grm in je rastlina trajnica. Listje se rabi kot pridevek ribam, pa tudi v jesprenčku in ričetu ga ne sme manjkati. Skuhan kot čaj je dobro zdravilo proti kašlju in je zelo priporočljiv za spiranje ust pri boleznih v grlu in v ustih. Začetkom jeseni navežemo stebel, ki jih posušimo in spravimo na suh prostor za zimsko porabo.

Pelina. Pelina ne pridevamo jedem, ampak pijačam. To grenko zdravilo je neprekosljivo sredstvo proti želodčnim bolečinam in proti kašlju. Pri nas poznamo vinski pelinovec in pelinovo žganje, oboje kot zdravilo za želodčne bolezni. Na Francoskem pa napravljajo neko žganje, absint imenovano. Rastlina se v jeseni poreže, posuši in za zimo spravi.

Poprova meta. Meta ima vlaknaste korenine in se zelo hitro razmnožuje. Posušene in zdrobljene liste pridevamo jetrnim in krvavim klobasam. Prideva se nekaterim jedem in tudi za posip štrukljem, kuhanim in pečenim jo rabimo. Čaj iz nje je dobro zdravilo proti želodčnemu krču, grizi in driski. Tej sorodna je kodrasta melisa, ki ima ista svojstva kot meta. V jeseni se stebila porežejo, posuše in spravijo.

Rutica je znana dišava. Čaj iz nje je zdravilo proti božjasti, ki se zlasti otrok rada loteva. Pridevajo jo pa tudi kisu in kot sladilo surovemu maslu. V jeseni narezana in posušena se spravi za zimo.

Naj omenim še eno dišavo, ki se ne rabi kot jed in ne kot pijača, pa tudi zdravilne moči ji ne pripisujejo. Ta dišava je sivka (lavendel). Narezana v šopke se poklada med zimsko volneno obleko in kožuhovino, da zabrani moljem dohod in tako obvaruje zimsko bleko in kožuhovino pred škodo.

Ljuba gospodinja! preskrbi se v jeseni z vsem potrebnim, da ko pride zima, ne boš v stiski za malenkosti, ki jih brez stroškov in brez velikega dela lahko pripraviš.

KROMPIR V POLIVKI SVEŽIH KUMAR.

Olupi srednje debelo kumaro, nakrhlijaj in zreži na listke, deni jo v skledo, polij s par žlicami kisa in malo soli. Tako pripravljeno kumaro pokrij in postavi eno uro v stran, da zvodeni. Medtem napravi prežganje in 4 dkg masti in 3 dkg za eno žlico moke, ki mu pridaj drobno zrezanega peteršilja in čebule. Nato kumaro ožmi in jo stresi v prežganje, da se duši 10 minut. Nato potresi s poprom in zalij z četrt litrom juhe ali vode ter kuhaj še četrt ure. Pridaj še žlico kisle smetane in zreži v to polivko 4 debele kuhane in olupljene krompirje. Ko krompir v tej polivki prevre, je jed gotova.

PIŠKA S ZELENO PAPRIKO IN PARADIŽNIKI.

Razbeli v kozji žlici masti in prideni eno zrezano čebulo; ko se nekoliko zarumeni, prideni dve zeleni na rezance zrezani papriki (seme jima odstrani) in ko se paprika kakih 10 minut duši, prideni polovico osnažene in na kose zrezane piške; ko

se par minut duši, prideni še en debel paradiznik, osoli, pokrij in duši, da se piška zmehča; včasih malo premešaj. Ko je piška mehka, jo zalij z juho toliko, kolikor hočeš imeti omake. Ako hočeš imeti več omake, lahko prideneš žlico moke, preden zaliješ z juho. Ko omaka še nekaj minut vre, stresi jed v skledo in obloži z dušenim rižem.

JABOLČNIK — KRIČISTILNO SREDSTVO.

Najnaravnejše in najzdravilnejše kričistilno sredstvo je jabolčnik. S koristnim pa združuje ta pijača tudi prijetno zaradi izredno blažilnega vpliva na želodec. Kot osvežujoča, kričistilna in zelo dobra pijača je zelo zdravilen pri valovaitu krvi, nagibanju k gihtu, zlati žili, bolečinam v možganih, pri zlatenici in bronhijalni kataris, hripavosti, pri škriatici in v zvezi s potnjem pri vsakem prehlajenju. Čisti kri brez posebnih težav kakršne povzročajo razna druga zdravila in pospešuje prebavo, lajša dihanje, pospešuje izločevanje in zbuja tek.

Čist in dober jabolčnik ugasi žejo bolje in okrepi človeka bolj kot katerakoli umetna pijača. Osebe, ki v svojem poklicu mnogo sede in trpe na valovanju krvi ali na zaprtju, naj bi redno pile samo jabolčnik.

Jabolčnik z medom je izvrstno živec pomirjevalno sredstvo, ki ga vsem nervoznim, zlasti onim, ki zaradi živčne oboletosti ne morejo spati, prav zelo priporočajo.

Naj bi si te koristne pijače shranila vsaka gospodinja vsaj nekaj steklenic čiste in nemešane!

RAZNO.

Jarem je ožulil vola. Namoči žajbelj v žganju in devaj v to žganje namočene kape na rano. Se hitro zaceli, če pustiš vola tačas v miru. Jarem ovij na kraju, kjer žuli, s platnom.

Živina je napeta. Stolci pest brinjevih zrn in pest kumine, malo česna, naredi svaljke ali dajaj na vodi — kakor je primerno. Govedi, ki jo nopenja, postavi sprednje noge tako, da bodo na višjem kakor zadnje, polivaj jih po trebuhu z mlačno vodo ali teri z mlačnim kisom. Napete ovce ženi navkreber, jim bo hitro odleglo.

Kokoš je vrtoglava. Stolci stroček česna in porini kokoši v grlo. To pomaga tudi, ako si preveč nabasala pri pitanju purana ali gos in je nevarnost, da pogine.

Kumare zdravilo za nahod. Mezga, kuhana iz mladih kumar, je izborna pomoč za hripavo grlo in bolečine pri nahodu. Vzame se večkrat po žlički. Kumare olup, razreži in kuhaj s semenom vred, dokler niso mehke, potem pretlači, deni na vsak liter soka dobre ¼ kile sladkorja, bolje več kakor manj, in kuhaj.

Navadno pravimo, da se pokvari želodec s kumarami. Znani nemški zdravnik Justinus Kerner pa je naročil bolnikom, ki so tožili, da imajo pokvarjen želodec, porcijo surove kumarine solate s česnom in poprom. Hrvati, Srbi in Italijani pojedjo zelo veliko kumar, pa niso bolni od njih. Baš nasprotno je, kumara hladi kri. Samo vode ne sme vsak piti po kumarah, pač pa črno kavo. Pri bolj zrelih kumarah pa je treba skrbno izčistiti seme.

LISTEK

Sovraštvo in ljubezen.

(Dalje.)

Pet dni po tem velikonočnem jutru se je začel Henrik udejstvovati kot kmet.

O, ta ljubi, težki čas!

Vsakega pametnega človeka naj oju-nači opomin: Če si sposoben, da lahko do-bro prestavljaš latinske spise in pravilno rešuješ algebrajske naloge, potem se ne podstopi obrzdati konje, ker potem boš zgrešil vse svoje talente in druge tudi.

Janček je stal kot učitelj poleg Henri-ka, ki se je trudil, da obrzda neko poljsko kljuse. Mladi učitelj je bil slabe volje.

>Henrik, joj kako si neroden. Sem pridejo jermenil! Tu moraš zapeti! Joj človek, ali ne vidiš zaponk? Ne prerahlo! Tako, v luknjo! Moj Bog, fant, če si že ti kot prvi v šoli tako neumen, kakšni so potem šele drugi!

>Prosim, Janček, ne govori toliko!

>Kdo pa bi ne govoril! Le poglej, kako škili belec okoli! Tebi se smeje! No, daj mu uzda v ustal! Ne boj se! Belec ne grize, kveč, jemu oveč! Pojdi stran, ga bom jaz obuz-dal! Ti pa osnaži tačas gnoj iz kopita.

>Kaj naj naredim? Gnoj iz kopital S čim pa — s čim pa naj, Janček?

>S čim? Tepec? Z rokami! S čim dru-gim?

>Pfu, to je pa grozno neokusno!

Janček je melaholično zmajal z gla-vo nad svojim nadarjenim učencem.

>Neokusni človek! Kot da bi bilo da jestil No, da bi se, tako se osnaži kopito gnoja, se vrže na tla, da proč in si obriše ro-ke ob hlače. Rad bi vedel, kaj je pri tem neokusnegal!

Henrik ni rekel ničesar. Stopil je z Jančkom na voz in peljala sta se na polje.

No, in prišla je najtežja naloga. Hen-rik se je moral učiti orati. Janček je vpregel konja v plug in rekel:

>Rob bom naredil jaz! To je pretežko zate. Pojdi zraven in pazi! Tako — torej se drži plug. Držati moraš trdno, sicer sko-či ven. Konj mora biti vedno za korak od brazde. Hi!

Pazljivo je stopal Henrik poleg pluga. Natančno je pazil in stvar se mu je zdela otročje lahka. Janček je delal vsakovrstne umetnosti; postavljal se je s tehničnimi iz-razi, namreč z direktnimi nagovori na ko-nja.

Medtem pa je padel Henrik v turbno razpoloženje. Njegove misli so splavale v Breslav. Danes se je začelo šolsko leto! Višja šola! Tedaj bo postalo pravzaprav vse res zanimivo. Oh, in on ne more prisostvovati pouku; učiti se mora orati, ho-diti mora ob brazdah, vedno gori in doli, brez izpremembe, brez duha. Toda hotel je to; za vsako ceno je hotel biti doma.

>No, sedaj prideš na vrsto, Henrik; le zberi se!

Henrik je stopil k plugu in njegov ob-raz je bil rdeč, kot bi delal kak težak iz-pit, od katerega dobrega uspeha je vse od-visno. Krčevito je prijel za plug.

>Naprejt! je rekel z razburjenim gla-som.

>Na naprej belec ne razume, je po-pravil Janček; >hi moraš reči.

>Hi!

Konj je potegnil. Par korakov je šlo. Henrik se je opotekal za plugom semintja kot kak pijanec; končno je zletel lemež iz zemlje, plug se je prevrnil in Henrik je skočil v stran, da ga ne bi udarilo.

Belec je začuden obstal in je sočutno gledal okoli. Janček pa je jezno zmajal z ramami.

>Svinjsko, naravnost svinjsko!

To je bila njegova kritika, nato je po-tegnil plug nazaj in popravil ponesrečeno brazdo, in nato zopet ponudil plug Hen-riku.

Uspeh ni bil mnogo boljši od prejšnje-ga. Janček je zmerjal in Henrika se je po-lastil obup.

>Ne gre, Janček, ne gre.

Janček je vtaknil roke v hlačne žepe in pomislil.

>Henrik, meni se zdi, da boš ti prav klavern kmet.

Tudi Henrik se je tega bal in že v prvih dneh njegovega kmetovanja se je pojavila misel, ne bi bilo boljše, če bi ostal pri svojih knjigab.

Kljub temu pa je vedno zopet z veliko energijo vzel plug v roke in posrečilo se mu je, da je zora! celo brazdo. Tedaj mu je obraz zažarel od veselja. Ko pa je hotel plug obrniti in peljati nazaj, se je zgodila nesreča. Težko poljsko orodje si je postavi na nogo. Glasno je zakričal, vrgel plug od sebe in sedel na rob njive.

Zopet se je belec ozrl s tako nerazlož-nim izrazom, da ni mogel nihče vedeti, ali je bilo sočutje, ali posmehovanje.

Janček je pritekel z dolgimi koraki in se zadržal krvavo nogo, s katere je Hen-rik se sezul čevelj. Jeza in sočutje se je bojevalo v njem.

>Najbolje je, da greš domov. Saj to je zate življenska nevarnost!

>Ti — grutarju krvavi noga. Najbrž si je postavil nanjo plug. No in brazda, po-glej no, to je tudi naredila!

Sledil je bučen smeh.

Gori na poti sta stala bravec in mladi Prek.

Henrik se je obrnil stran od sramu. Janček pa, ki tudi ni videl, kdaj sta oba prišla, je kar škripal od jeze.

>Taka sramota! Videla sta naju!

Henrik je skočil pokonci. S krvavo, boso nogo je stal na črni zemlji. Toda stal je ponosno in gospodujoče.

>Nazaj! To je moj svet in moja zem-lja! Prepovedujem vam, da stopite nanjo!

Oba motilca miru sta obstala.

>To je motenje posesti! je zakričal Janček. >Za to boste dobili zapor!

Osupnila sta. Verjela sta o motenju posesti in sta se obrnila z grožnjo, da jima bo Janček že še prišel v roke. Na-redila sta še par zasmehljivih opazk in sta se obrnila proti vasi.

>Vpregel bom belca in te peljal do-mov. Sam ne moreš iti.

Zgodilo se je tako. Ko se je Janček zopet vrnil na polje in je rezal v njivo lepe in ravne brazde, si je mislil vedno, kadar je ves vesel opazoval svoje delo:

>Dobro je, da nisem nikdar bil v gim-naziji.

• • •

Mladi bukovski kmet pa je brez to-lažbe sedel doma v svoji sobi. Liza mu je obvezala nogo. Z nežno skrbjo je izprala rano in ko mu je vtila nanjo zdravilno ar-niko, je boječe pogledala Henrika, če mu to ne povzroča prevelikih bolečin. S spret-nimi prsti je položila nanjo obvezo.

Henrik je opazoval nežno, ljubko de-kle. Bila je stara sedaj sedemnašt let. Svetloplavi lasje so padali na čisto, belo čelo. Obrazek je bil nekoliko blede.

Henrik je mislil na to, kako nežno ljubi Matija to dekle in sklenil je, da bo vse življenje zelo prijazen z Lizo. To zah-teva, si je mislil, že hvaležnost Matiji, nje-govemu velikemu dobrotniku.

In misel, da bo Matija vesel, če bo do-ber in prijazen z Lizo, ga je krepko zgra-bila to uro. Dosedaj je komaj mislil na to. Sedaj si je bil svest te dolžnosti.

Mehko je pogladil klečočo deklico po glavi.

>Tako dobra si z menoj, Liza! Hvala Ti!

Z žarečimi očmi ga je pogledala in njeno blede lice je oblila rahla rdečica.

>Saj rada storim to, je rekla pre-prosto.

V tem trenutku je pogledal Matija sko-zi okno. Trenutek je opazoval oba, nato pa je molče stopil nazaj.

Na vrtu se je naslonil na drevo. Prvi popki so vzbrsteli in so gledali nanj kot pravkar vzišle zvezdice.

Prihodnji dan je bil Henrik priklenjen na sobo. Noga mu je močno otekla.

Prosil je Lizo, naj mu prinese nekaj njegovih knjig.

Ko so ležale knjige pred njim, so za-sijale oči mlademu kmetu. Bilo mu je, kot da zopet vidi stare prijatelje.

Nato je prinesel pismonoša pismo. Bilo je od Henrikovega dobrega prijatelja iz Breslave, šolskega tovariša, ki je sedel v šoli poleg njega in tudi z njim skupaj sta-noval.

S krikom veselja je sprejel Henrik pismo in z žarečimi očmi ga je bral. Same zanimive novice od ljudi, ki jih je dobro poznal. In za sklep opis življenja in dela v novem razredu.

 JOHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah

Po tem pismu se je polastilo Henrika domotožje, tako grenko in močno, kot ga prej ni poznal. Pogledal je okoli sebe. Ali ni bil doma? Ali ni to njegova soba? Ali ni to domača cesta tam zunaj? Kako more dobiti domotožje? Kaj je domovina?

Fant ni vedel; vedno je še mislil, da je domovina viden določen prostor.

Ko je prišel malo pozneje v sobo Matija, je rekel Henrik: »Matija, neko željo imam. Dobil sem pismo od prijatelja, ki je sedaj v višji šoli. Rad bi dobil knjige za novi razred. Zanima me, kaj pride sedaj in včasih bom imel tudi čas, nekoliko študirati.«

»Da, Henrik, to je prav, da se hočeš učiti še dalje.«

In tako je prišlo, da je ostal mladi kmet še dalje študent. Vse dolge večere je sedel pri knjigah in tudi ob deževnih dneh. Vendar pa pri tem ni zamudil izobraziti se v gospodarstvu; in šlo je tudi čisto dobro, ko je dobil za učitelja molččega, potrpežljivega oskrbnika.

(Dalje.)

DOERE OGLARJE

se sprejme takoj v trajno delo. Zglasiti se je pri upravi gozdnega veleposestva Gorjane, postaja Kan-dija. Pismena vprašanja na IVAN ŠIŠKA, tovarnar v Ljubljani, Metelkova ulica 4. 5840

STARO SREBRO IN ZLATO

kot avstrijske srebrne krone, kupujem po najvišjih cenah. Pri večji množini pridem osebno. — Ponudbe pod »TAKOJE« na upravo »Domoljuba«.

Suhe GOBE in FIŽOL

kupujemo. Ponudite nam blago ali na pišite za cene. — SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 566

Najboljši železni PLUG

naročite za 425.— Din pri IV. KAPUS, kovaču v Poštev. 1, p. Podnart. 5997

CARTNA BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

daie kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. — Obrestuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne držiga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami.

ZIMA!

Predno nekaj kupiš, oglej si modno in manufakturno trgovino

Pod Velbom, Ljubljana

Stari trg šte. 3.

Čudilo opozarjamo sl. občinstvo na naše RUŠ- in ŠAVEN-ODEJE (kovtre), — KOCE za postelje — knjiške koce — pliš in žamet za ženske jopice in obleke. — Velika izbira raznih zimskih otroških, volnenih in barhent OBLEK.

POSTREŽBA strogo solidna. — CENE STALNE.

OD DANES IN VČERAJ

RAČUN SLIKARJA.

Slikar Meissonier je delal navadno prav majhne slike. Nekega dne je prišel k njemu ravnatelj gledališča in ga je prosil, naj mu preslika zaveso na odru. Meissonier ga vpraša: »Ali ste že videli moje slike?«

»O, da! A na to ne dam nič. Gre mi samo za Vaše ime, ki bo privabilo cele množice v gledališče.«

»Kako velika je zavesa?«

»Osemnajst metrov dolga in petnajst široka. Koliko zahtevate?«

»No, bomo zračunali.« Vzel je svinčnik in je računal. Nato je dejal popolnoma resen: »Meter mojih slik mi nese poprečno osemdesettisoč frankov. Zavesa bi stala torej okroglo dvaindvajset milijonov. To pa še ni vse. Dvanajst mesecev potrebujem, da naslikam petindvajset centimetrov; za vso zaveso bi potreboval 190 let. Vidite, gospod ravnatelj, prej bi bili prišli, prej, sedaj sem že prestar.«

BRIHTNI KOVAČ.

Nekateri okraji Jugoslavije so zelo zamočvirjeni in razsajajo tam roči raznih prav nevarnih muh in mušic; zlasti veliko jih je blizu rek in so se prebivalci zaradi njih na več krajih preselili drugam. Vlada je imenovala komisijo, ki naj prouči, kaj bi se dalo narediti. Preden je pa komisija kaj ukrenila, je napravil neki kovač v Belgradu mušo past, s katero hoče začeti energičen boj proti muham. Past ima dve odprtini, ena izžariva močne svetlobne žarke daleč raokrog, muhe grede za lučjo in noter. Druga odprtina pa muhe vsesava in mori. Upajo, da jih bodo s to napravo popolnoma pregnali. Med muhami je tudi znana tze-tze, povzročiteljica spalne bolezni in živini silno nevarna. Zanešana je k nam iz močvirnih krajev Afrike.

KOLIKO JAJEC ZNESE KOKOŠ?

Bavarski ekonomijski svetnik Nebesky je gojil tri vrste perutnine in je opazoval, koliko jajec nesejo kokoši. Vseh 28 kokoši je zneslo leta 1923 2874 jajec, ena torej 102 jajci; »Italijanka« je znesla poprečno 124 jajec, faverollka 115, domača bavarska kokoš pa samo 71. Štiri najboljše »Italijanke« so pa znesle 650 jajec, ena 162, štiri najboljše faverollke 524, oziroma 131, štiri najboljše domače kokoši 417, oziroma 104. Glavni čas je primeroma pri vseh treh vrstah isti, od marca do junija. Omenimo še najboljše in najslabše kokoši: najslabše kokoši: najboljša italiska kokoš 180 jajec, najslabša 87; faverollka 142 in 81, domača kakoš 130 in 37. Iz teh števil je v prvi vrsti razvidno, koliko boljše so umetno gojene vrste, kakor navadne domače. »Italijanke« so se izkazale tudi v tem, da so legle ves čas skoraj popolnoma enako, od marca pa do junija.

Naš izvoz v dobi 1924—1925. Kongres trgovskih in obrtniških zbornic iz cele države, ki se je koncem avgusta t. l. vršil v Beogradu, je sestavil tudi natančen izvid izvoza v kampanji 1924—1925, ki traja od 1. septembra 1924 do 31. avgusta 1925. leta. Iz teh podatkov je razvidno koliko vagonov raznega blaga se bo v tej dobi izvozilo in v kakšni vrednosti. Skupna vrednost vsega blaga bo predvidno dosegla 10 in pol milijarde dinarjev. Če bomo res toliko izvozili, kar je tudi verjetno, ker je bil izvid za leto 1923—1924 precej točen, potem imamo gotovo aktivno trgovsko bilanco, kar pomenja za našo kmetijsko državo zelo mnogo. S tem bi bila dana najboljša podlaga za naš dinar. — Izmed blaga, ki se bo izvažalo, naj omenimo samo nekatere glavne: pšenica 21.225 vagonov v vrednosti 824.8 milijonov dinarjev, koroza 30.000 vagonov 750 milijonov dinarjev, les za kurjavo 20.000 vagonov 48 milijonov dinarjev, stavbeni les 80.000 vagonov 900 milijonov dinarjev, premog 40 tisoč vagonov 900 milijonov dinarjev, premog 40.000 vagonov 80 milijonov itd.

Priporoča se tvrdka

R. MIKLAUC, Ljubljana

Lingarjeva ul. • Medena ul. • Pred Skolijo

pri nakupu

**sušenega in modnega
blaga za moške obleke.**

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

15 letno jamstvo!

Svetovno znani najboljši šivalni stroji je edino je Singer za rodinsko la obrtno rabo.

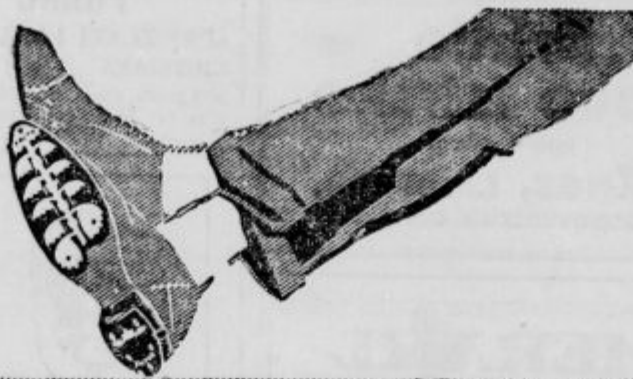
ZALOGA
L. Baraga,
Ljubljana
Selenbu. g. ul. 6/L

Odvetnik
Dr. IVAN STANOVIČ

vijudno naznanja, da je otvoril svojo
odvetniško pisarno

⊙ v Ljubljani, ⊙
Miklošičeva cesta št. 7, I. nadstropje.

⊙ (Hiša Vзаjemne posojilnice.) ⊙

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod,
štedijo Vaše noge in Vašo obu-
tev ter so trpežnejši nego usnje.

Kaj premišljuješ in beliš si glavo ti že-
nička, — kaj kupila bi
prav luštnega za tvojega možička, — v **SKOFJI LOKI**
pri **MIH. LAPUH** pod »Lipico«, — tam poceni in
lepega blaga je v obilico. 5453

DOUBL za površne suknje

v krasni izbiri, najnovejše blago za **JESENSKE**
OBLEKE, za moške in ženske od Din 70.— dalje.
VOLNENE JOPICE, dolge in kratke v vseh mod-
nih barvah, od Din 55.— dalje. Flanelaste **RJUHE**
klotaste in cajgaste **KOVTR**, od Din 200.— dalje,
cvilih, platno, kontenina bela in temna, najboljše
vrste od Din 14—21; predpasniki, obleke za dečke
in deklice, zimsko triko-perilo, otroške skoke, no-
gavice, volnene rute in šerpe, pletke, velike ogri-
njalke, volnene in svilenne rute in šerpe, vseh vrst
BARHENTA in **FLANELE** kupite **CENEJE** kot
POVSOD DRUGJE! — Se priporoča trdka

F. I. Goričar, »Pri Ivanki«
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29.

Najboljši — najcenejši
šivalni stroji

EXCELLA

za rodbinsko, čevljarstvo in krojaško obrt.

Oglejte si zalogo pri št.

J. GOREC

LJUBLJANA

Palača Ljubljanske Kreditne banke.

GODBENI AVTOMAT

dobro ohranjen, se zelo ugodno proda. — Ponudbe
na upravo »Domoljuba« pod šifro: »AUTOMAT«.

HLAPEC močan in zdrav, srednje starosti,
se sprejme na kmetijo v hribih na
Gorenjskem. — Pojasnila daje **ROK PESELJ**, Selo-
Moste št. 29 pri Ljubljani. 5858

Vajenca sprejmen takoj za krojaško obrt. —
FURLAN JOSIP, krojaški mojster,
Studenec - Ig pri Ljubljani. 5972

Preklic. Podpisana Marija Ziger, posestnika
žena v Gotni vas št. 5, obžalujem in
preklicujem vse žaljivke, ki sem jih govorila o **JO-
ZEFU HRASEVCU**, mizarju iz Jevš pri St. Petru,
dne 8. t. m. na Trški gori, ker so vse te žaljivke ne-
resnične. — Zahvaljujem se g. Hraševcu, da je od-
stopil od kazenskega postopanja proti meni.

Gotna vas, dne 10. septembra 1924.

MARIJA ZIGER.

Klobuke, čevlje, čepice,

srajce, zimske majce, dežnike i. dr. modno blago
kupite »**PRI AMERIKANCU**«, LJUBLJANA,
Stari trg 10. — Kupujem tudi **KOZE** od divjačine.

Polhove kože

KUPUJE po dnevnih cenah

L. ROT, krznar — Ljubljana,

Gradišče štev. 7.

»DRUŽINSKA PRATIKA« za leto 1925

JE IZŠLA in se dobiva v vseh knjigar-
nah in trgovinah z galanterijskim blagom.

CENA IZVODU 5 DIN brez poštneine.
RAZPRODAJALCI DOBE ZNATEN POPUST!

NAJBOLJŠA

GONILNA JERMENA

znamke »SPECIAL«, ki so zelo trpežna in vztrajna
ter se ne iztegnejo, nudi po tovarn. cenah trdka

ČADEŽ & BRCAR

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 35.

Ordinacijske ure dr. Nekrvava.

2

Tako, g. natakari! Včeraj ste mi servirali z ve-
likimi očmi kurjo juho, danes pa mi donasate samo
velike kurje oči brez juhe. No dajte, da vidim. Kurje
oči so za Vas natakarije neizogibno zlo, kot za Poin-
kareija Ruhrsko področje. Glej, tu imate dve krasni
prirodni sliki. Velik žulj na podplatu in kurje oko
na palcu. Toda ne razburjajte se radi tega, dragi
prijatelj! Take stvari se ne odstranijo z nožem. Za
to ni treba ne pile ne noža, kajti jaz, dr. Nekrvav,
odstranjujem najvrstejše kurje oči in najbolj zasta-
rele žulje in to po principu. Veliko ali malo kurje
oko, ozdravi Kukirol samo! Takoj hitite v najbližjo
večjo lekarno ali boljšo drogerijo, kupite si karton
»Kukirol«-obliža in ravnajte se po navodilu za upo-
rabo. Kmalu boste rešeni bolečin, v nasprotju z osta-
limi preparati, ki iste le povečujejo. Kukirol Vam bo
tako pomagal, da boste v teku dveh do treh dni brez
kurjih oči. Vam posebno, kakor tudi Vašim sodru-
gom, bi najtopleje priporočal pravilno postopanje pri
umivanju nog s Kukirol-preparatom. Mnogo hoje po
trdih tleh v tesnih čevljih povzroča odtise, neznosne
žulje, rane in druge bolečine na nogah. Kapanje za-
drži noge suhe, krepi Vam mišice in žile, ter je zelo
blagodejno, posebno za one, ki mnogo hodijo in
stojte. Nabavile si še danes brošuro: »Pravilna nega
nog«. Pošiljatev sledi brezplačno in poštneine prosto
potom trdke **HUGO BULLY**, Beograd (Jugosla-
vija), Jakišičeva ulica 11. — Pravi, po vsem svetu
znani in v milijonih slučajih preizkušeni Kukirol-
fabrikati se dobijo v vsaki lekarni in v vsaki boljši
drogeriji, in sicer za ceno 18.-Din za škatlo Kuk-
irol-obliža in Din 12.50 za paket Kukirol-preparata
za umivanje nog. V mnogih trgovinah se ponujajo
po nižjih cenah ponaredbe naših pravih Kukirol-
labrikatov. Iste odklanjajte v lastnem interesu, in
prosimo, da pazite na to, da Vam se ne uslijo kot
»tudi prav dobri« manjvredni izdelki. Boljšega kot
KUKIROL se ne dobi. Pristni samo z varstveno
znamko Petelinova glava na nogi. Naš znanstveni
oddelek, ki je pod vodstvom starega izkušenega
zdravnika, Vam ob pošiljavi povratne poštneine nudi
brezplačno vsa pojasnila in dobre svele na vsa vpra-
šanja v zadevi negovanja in boleznih nog.

KUKIROL - FABRIK - GROSS - SALZE
bei Magdeburg — Deutschland.

CROBATH Ustanovljena 1. 1883
Na debelo! — Na drobno! — Domača industrija domačih čevljev iz varne, a blage, — Ceniški na razpolago.

1. anulakturno blago vse vrste v lesu iz lesa.

KUPIMO vsako množino bukovih DRV, bukovega OGLJA, tesanega in rezanega LESA ter plačamo najvišje dnevne cene. Ponudbe na: **PROMETNA D. D.**, — Ljubljana — Krekov trg št. 10.

Gritzner najboljši šivalni stroji in kolesa za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi edino pri **Josip Petelinc** Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika. Istotam potrebitne za šivilje, krojače, čevljarje in sedarje Galanterija in vse drubo budo.

Ceneno češko perje! En kg sivega opuljenega perja Din 70, na pol belo Din 90, belo Din 100, boljše Din 120 in 150., mehko, jak puh. 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. — Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od Din 200 naprej, poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in nevrče vzame nazaj. Naročila samo na **BENEDIKT SACHSEL — LOBEZ št. 159** kod PILZNA, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

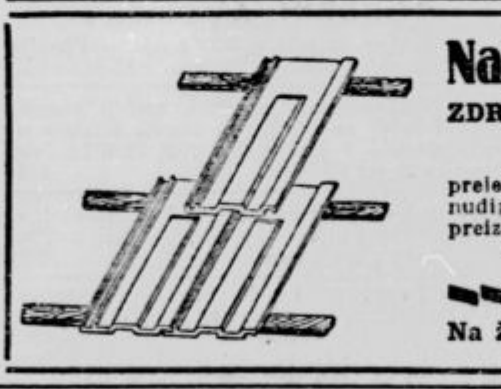
Od strokovnjakov je priznано, da je **SPLITSKI cement** znamka »Salona« **NAJBOLJŠI!** Tovarna daje za istega polno garancijo. — Dobite ga po najnižji ceni pri **J. MENART, trgovec, Domžale.**

Svoji k svojim! Kadar kupujete **BLAGO** za moške ali ženske **OBLEKE**, za **SRAJCE, KAMBRIKE, BARHANTE, CEFIRJE, RUTE** itd., kupujte vedno le pri trvdri **Logar & Kalan** v Kranju ker tukaj je že znano, da je najboljša postrežba in da se kupi dobro in poceni. Trgovina se nahaja v lastni hiši na Glavnem trgu, in **NE VEC** nasproti lekarne v notarjevi hiši. Zato so cene še nižje, ker ni visokih najemnih stroškov.

Brinje novo istrsko ima v zalogi **I. Knez, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3.**

MERAKL barve, črnila, lake, kiti, emolje, čopiče in rezančeno čisti lincez najboljše kakovosti nud.

MEDIČ-ZANKL družba Z. O. Z. Maribor Ljubljana Novi Sad poručnica centrala skladišče Tovarne Ljubljana — Medvoče.

FRANC ERJAVEC, »PRI ZLATI LOPATIC«, trgov. z železnino, **LJUBLJANA** Valvazorjev trg št. 7, priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne železnine ter tudi prvovrstni dalmatinski »PORTLAND CEMENT« po niski ceni.

SUKNO kamgarn in ševjot za moške in ženske obleke, belo, pisano in rujavo platno, čefir, hlače, čevino, tiskanino in razno manufakturno, kupite na ceneje in v velikoski izbiri v novo ureni in rezani veletrgovini **H. Sterneck, Celje, št. 312.** — Ilustrovan cenik za čevlje, klobuke, obleke, perito, odeje, lasostriznike, brave in tisoč drugih predmetov se pošlje vsakemu zastoj! Vzo ce proti odškodnini! Trgovci enkrat cene!

„SALONIT“ se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izbornokakovost. »Salonit« je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanjosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. Proračune, cenike, kataloge in navodila pošilja brezplačno: **„SPLIT“** d. d. za cement Portland, Ljubljana. Zastopniki se sprejmejo.

Najcenejšče strešno kritje! **ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA** MIKLOŠIČEVA CESTA 13 prele **VIDIC-KNEZ** tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in **zidno opeko** Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Zadružna gospodarska banka d. d. Telefon št. 57 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzoiav.: Gospobanka. Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945 v lastni palači (vis à vis hotela »Union«). Račun poštnege čekovnega urada v Zagrebu št. 39.680

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—. Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.